

Utdrag ur protokoll fört vid styrelsesammanträde för
Göteborgs Stadshus AB 2018-12-17

Protokollförare


Johan Hörnberg
Justeras:

Ordförande


Ann-Sofie Hermansson

Justerare


Jonas Ransgård

**§ 5 Val av ombud samt instruktioner för dessa vid årsstämmor 2019
(bilaga B)**

1. Göteborgs Stadshus AB utser ombud till årsstämmor 2019 för i styrelsehandlingen angivna bolag, enligt vid sammanträdet lämnade förslag.
2. Ombuden ges, som generell instruktion, i uppdrag att vid årsstämmorna 2019 besluta om:
 - a. (I förekommande fall) Fastställande av bolagsordning och ägardirektiv.
 - b. Fastställande av resultat- och balansräkning samt i förekommande fall koncernresultat- och koncernbalansräkning.
 - c. Dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.
 - d. Ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och den verkställande direktören.
 - e. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorerna och lekmannarevisorerna, med tillämpning av Arvoden och gruppindelning för de kommunala bolagen.
 - f. Anteckna Göteborgs kommunfullmäktiges utseende av styrelseledamöter och suppleanter för dessa.
 - g. Anteckna Göteborgs kommunfullmäktiges utseende av lekmannarevisorer och suppleanter för dessa.
 - h. Val av revisionsbolag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.
3. VD i Göteborgs Stadshus AB, Stefan Söderlund, får i uppdrag att utse annan som ombud, för det fall någon av de angivna ombuden skulle få förhinder.
4. Besluten under denna paragraf förklaras omedelbart justerade.



Bilaga B

Styrelsen 2018-12-17

Diarienummer: 0061/18

Handläggare: Berndt Sundström

Tel: 031-368 54 58

E-post: berndt.sundstrom@gshab.goteborg.se

Val av ombud samt instruktioner för dessa vid årsstämmor 2019

Förslag till beslut i styrelsen för Göteborgs Stadshus AB

1. Göteborgs Stadshus AB utser ombud till årsstämmor 2019 för i styrelsehandlingen angivna bolag, enligt vid sammanträdet lämnade förslag.
2. Ombuden ges, som generell instruktion, i uppdrag att vid årsstämmorna 2019 besluta om:
 - a. (I förekommande fall) Fastställande av bolagsordning och ägardirektiv.
 - b. Fastställande av resultat- och balansräkning samt i förekommande fall koncernresultat- och koncernbalansräkning.
 - c. Dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.
 - d. Ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och den verkställande direktören.
 - e. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorerna och lekmannarevisorerna, med tillämpning av Arvoden och gruppindelning för de kommunala bolagen.
 - f. Anteckna Göteborgs kommunfullmäktiges utseende av styrelseledamöter och suppleanter för dessa.
 - g. Anteckna Göteborgs kommunfullmäktiges utseende av lekmannarevisorer och suppleanter för dessa.
 - h. Val av revisionsbolag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.
3. Besluten under denna paragraf förklaras omedelbart justerade.

Sammanfattning

Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) ska utse ombud till årsstämma/bolagsstämma för de bolag där Stadshus innehar ett direkt ägande. Respektive moderbolag ska i sin tur utse ombud till årsstämma/bolagsstämma i dotterbolagen. Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag anger även att instruktion ska lämnas till ombud som utses på respektive nivå.

Bilaga B
Styrelsen 2018-12-17

Bakgrund

Kommunfullmäktiges beslut i december 2013 om en bolagsstruktur innebar bland annat att samtliga bolag i Göteborg är inordnade i en koncern. Göteborgs Stad är i och med detta beslut endast direktägare av ett bolag, Göteborgs Stadshus AB.

Stadshus är i sin tur direktägare för moderbolag i respektive underkoncern, de interna bolagen, Boplats Göteborg AB och de regionala bolagen. Av Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag framgår den övergripande ansvarsfördelningen mellan olika nivåer i strukturen. Av riktlinjerna framgår att Stadshus ska utse ombud till årsstämma/bolagsstämma för de ovan nämnda bolagen där Stadshus innehar ett direkt ägande. Respektive moderbolag ska i sin tur utse ombud till årsstämma/bolagsstämma i dotterbolagen. Riktlinjerna anger även att instruktion ska lämnas till ombud som utses på respektive nivå.

Ärendet

Följande personer föreslås företräda Göteborgs Stadshus aktier vid årsstämmor under 2019.

Moderbolag i underkoncern	Datum, tid	Ombud
Göteborg Energi AB	2019-03-14, 12:00-15:00	Axel Josefson
Förvaltnings AB Framtiden	2019-03-07, förmiddag	David Lega
Higab AB	2019-03-08, 12:30-17:00	David Lega
Business Region Göteborg AB	2019-03-04, 13:00	Hampus Magnusson
Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB	2019-03-07, 17:00	Emmyly Bönfors
Göteborgs Hamn AB	2019-03-04, 15:00	Nina Miskovsky
Göteborg & Co AB	2019-03-08, 8:30-10:00	Axel Josefson
Interna bolag		
Försäkrings AB Göta Lejon	2019-03-08, 11:00	Axel Josefson
Göteborgs Stads Leasing AB	2019-03-05, 10:00	Hampus Magnusson
Göteborgs Stads Upphandlings AB	2019-03-07, 13:00	Nina Miskovsky
Direktrapporterande bolag		
Boplats Göteborg AB	2019-03-05, 08:30	David Lega
Regionala bolag		
Renova AB	2019-03-14, 08:30-14:00	Emmyly Bönfors
Gryaab AB	2019-03-11, 10:00	Emmyly Bönfors
Göteborgsregionens Fritidshamnar AB	2019-03-06, 15:00	Hampus Magnusson



Bilaga B
Styrelsen 2018-12-17

Utbildning till ombud på årsstämmor kommer att hållas i Stadshus lokaler (Östra Hamngatan 21) mellan kl. 17:30 och 18:30 den 26 och 27 februari 2019 samt samma tid den 4 mars 2019. Utbildningen är öppen för alla ombud i koncernen, men föranmälan krävs till (johan.hornberg@gshab.goteborg.se).

Generella skyldigheter för bolagen

Bolaget ska följa av kommunfullmäktige beslutad budget, av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutade policys, riktlinjer och regler. Styrelsen ska därutöver, vid behov, anta egna styrande dokument för bolaget. Bolaget ska även följa Institutet mot mutors "Kod om gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet".

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser bedöms föreligga.

Olika Perspektiv

De förslag som lämnas i detta ärende berör i huvudsak val av ombud samt instruktion för dessa vid årsstämmor 2019 och avser planering och genomförande av årsstämmor inom bolagskoncernen och bedöms inte medföra några konsekvenser för barnperspektivet, jämställdhetsperspektivet, mångfaldsperspektivet, miljöperspektivet eller omvärldsperspektivet.

Expedieras

1. Moderbolag i respektive underkoncern, de interna bolagen, Boplats Göteborg AB och de regionala bolagen samt Göteborgs Stads Upphandlings AB

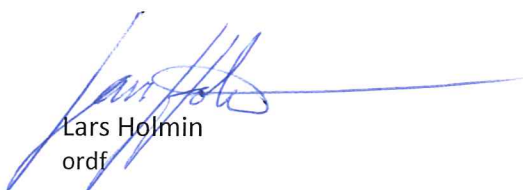
Skövde 5 mars 2019

Göteborgs Spårvägar AB

FULLMAKT

För Peter Hermansson att företräda Västtrafik AB (556558-5873) vid bolagsstämman i Göteborgs Spårvägar AB (556353-3412) torsdagen den 7 mars 2019 i Göteborg.

Skövde dag som ovan
VÄSTTRAFIK AB


Lars Holmin
ordf

Röstlängd

Förteckning över aktieägarna vid ordinarie årsstämma i
Göteborgs Spårvägar AB, 2019-03-07

Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB	Antal aktier	Antal röster
	1. 275	1. 275

Västtrafik AB	Antal aktier	Antal röster
	225	225

GÖTEBORGS SPÅRVÄGAR AB

Stefan Olinder

Styrelsens ordförande

ÅRSREDOVISNING

2018-01-01--2018-12-31

för

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

Årsredovisningen omfattar:

Sida

Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	8
Balansräkning	9
Rapport över förändring i eget kapital	11
Kassaflödesanalys	12
Noter	13



ÅRSREDOVISNING FÖR GÖTEBORGS SPÅRVÄGAR AB

Styrelsen och verkställande direktören för Göteborgs Spårvägar AB avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2018-01-01 – 2018-12-31

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Verksamhetens art och inriktning

Göteborgs Spårvägar AB (GS), med säte i Göteborgs kommun, bedriver spårvagnstrafik och anläggningsverksamhet inom Göteborgs och Mölndals kommuner. Då bolaget under året varit moderbolag till GS Buss AB och GS Trafikantservice AB har bolaget också hanterat koncernens styrning, ledning och koncerngemensamma funktioner inom exempelvis ekonomi, HR och inköp.

Under slutet av 2018 beslutade kommunfullmäktige om en ny organisation och struktur för kollektivtrafiken i Göteborg att gälla fr o m 2019. Ett nytt bolag, Göteborgs Stads Kollektivtrafikbolag AB har bildats som moderbolag för Göteborgs Spårvägar AB, GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. Från och med 2019 är avsikten att GS ägs av Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB till 85% och av Västtrafik till 15%

GS erbjuder sina tjänster som trafikentreprenör till Göteborgs Stads Trafikkontor genom ett tilldelat kontrakt.

Vår verksamhet

GS utför all spårvagnstrafik i Göteborg och i Mölndal. GS primära kunder är de som reser med spårvagnstrafiken medan tjänsterna beställs enligt ett tilldelat avtal av Trafikkontoret i Göteborgs Stad. Uppdraget omfattar dessutom trafikledning, underhåll av spårvagnar och av spårvägsanläggningen. Under 2018 genomfördes cirka 131,0 miljoner kundresor (2017 123,5 miljoner).

Verksamhetens ändamål

Styrelsen och Verkställande direktören bedömer att verksamheten är i linje med kommunens ändamål med sitt ägande av bolaget och att bolaget har följt de principer som framgår av 3 § i bolagsordningen.

Ägarförhållanden

GS ägs av Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, org.nr 559161-0190 med säte i Göteborgs kommun, som i sin tur ägs till 100% av Göteborgs Stadshus AB, org.nr. 556537-0888 med säte i Göteborgs kommun.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

I samband med omstrukturering av koncernen utifrån Kommunfullmäktiges beslut avhölls i december en extra bolagsstämma där beslut fattades om utdelning till det dåvarande moderbolaget Göteborgs Stadshus AB, av balanserade vinstmedel uppgående till 200 Mkr. Efter detta avyttrades andelar i koncernföretag, GS Buss AB och GS Trafikantservice AB, till det nya moderbolaget, Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB. I samband med omstruktureringen tillträdde en ny styrelse i GS per 2 januari 2019.

Vår verksamhet

Projekt M33

Kommunstyrelsen i Göteborg uppdrog under 2013 till GS att upphandla nästa generation spårvagn (typ M33). I april 2016 fattade styrelsen beslut om tilldelning av kontrakt till vinnande anbudsgivare och i oktober samma år blev kontraktet, efter en överprövningsprocess, giltigt.

Kontraktet för M33 omfattar 40 spårvagnar, med option att köpa upp till 60 stycken ytterligare. Totalt kan således 100 vagnar köpas.

Under 2018 har GS tillsammans med leverantören och Västtrafik bedrivit ett omfattande arbete för att fastställa vagnarnas slutliga konstruktion och design. Under den senare delen av året påbörjades också tillverkningen, och de första två vagnarna beräknas bli levererade till Göteborg under hösten 2019.

Spårvagnstrafiken

Under 2018 har revision av rost samt golv genomförts på 15 vagnar av typen M 32. Revisionen genomförs i Göteborgs Spårvägars regi enligt avtal med Göteborgs Stads Trafikkontor (TK). Tidsplanen för övriga M32-vagnar löper med en planerad revisionstakt på 15 vagnar om året, vilket innebär att åtgärderna är genomförda i början av 2021.

Under 2018 har arbetet i projekt M33 Integrering intensifierats. Projektets syfte är att säkerställa ett korrekt mottagande av den nya vagnsmodellen. Inför 2019 så har det skapats en ny ekonomisk avdelning för att kunna följa de kostnader som uppstår vid införandet av en ny modell. Investeringar för anpassning av anläggningar och utrustning har påbörjats under 2018 och kommer att fullföljas under 2019.

Under året har 163 omlopp beställts och levererats, inga större förändringar av trafikeringen har genomförts. Inte heller under 2019 sker några väsentliga förändringar av utbudet.

Planeringsmässigt står vi inför stora utmaningar under 2019, då många byggprojekt som är kopplade till byggnationen av Västlänken inleds. Dessa kommer kräva många omläggningar av vår trafik, såväl under 2019 som kommande år.

Underhåll av spårvägsanläggningen

Under 2018 har affärsområde Banteknik arbetat med det löpande underhållet av spårvägsanläggningen som främst omfattar besiktningar, underhållsåtgärder och mindre reparationer. Inom de olika teknikgrenarna har Banteknik även utfört tilläggs- och underhållsprojekt. Under 2018 utfördes ett större underhållsprojekt vid Älvsborgsplan där samtliga teknikgrenar medverkade. Inom respektive grupp så har Spår genomfört bl.a. tunganordningsbyten och spårbyten. Signal har genomfört signalarbeten vid Svingeln, växelstyrning vid Godhemsgatan samt byte av huvudsignaler. Kontaktledning har fortsatt sitt arbete med förstärkning av kontaktledning, det s.k. "förstärkningsprojektet", där all kontaktledning i staden byts till kraftigare modell.

Banteknik har arbetat vidare med hur arbeten planeras, genomförs och följs upp med syfte att samtliga teknikgrenar ska arbeta på ett samordnat sätt. Under 2018 har utveckling med att digitalisera planering, tilldelning och redovisning av utförda arbeten fortsatt med goda resultat. En nära dialog med beställaren ligger till grund för planeringen inför nästkommande års utveckling- och effektiviseringsfrågor.

Utveckling av verksamhet, ställning och resultat

(Tkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	1 123 296	1 136 463	1 085 303	1 061 147	1 030 634
Rörelseresultat	22 493	18 507	1 578	16 256	7 233
Resultat e finansiella poster	22 445	18 459	106 596	16 276	8 049
Balansomslutning	818 366	800 198	805 736	675 969	658 912
Soliditet ¹	28,9%	52,5%	63,4%	60,4%	59,2%
Avkastning på eget kapital ²	-2,6%	-0,2%	22,7%	2,5%	-0,5%
Avkastning på totalt kapital ³	2,7%	2,4%	14,4%	2,4%	1,2%
Medelantal anställda	1 161	1 123	1 182	1 195	1 183

¹ Justerat eget kapital / Balansomslutning. Med justerat eget kapital avses eget kapital + obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatteskuld. ² Årets resultat / Genomsnittligt justerat Eget kapital. ³ (Resultat efter finansiella intäkter och kostnader + räntekostnader) / Genomsnittlig balansomslutning.

Rörelseresultatet 2018 är ca 4 Mkr högre jämfört med 2017, vilket framför allt beror på lägre kostnader för material. Intäktsökning 2017 är huvudsakligen att hänföra till vidarefakturerings av kostnader för leasing och revisioner av spårvagnar.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Finansiella risker

GS har under 2018 och tidigare skött finans- och riskhantering för GS-koncernen. GS finans- och riskhantering framgår av "Finansiella anvisningar för koncernen Göteborgs Spårvägar AB inklusive helägda dotterföretag". Dessa anvisningar är beslutade av styrelsen och följer "Finanspolicy och finansiella riktlinjer för Göteborgs Stad".

De finansiella anvisningarna reglerar styrelsens och verkställande direktörens ansvar samt begränsar GS finansierings-, ränte-, valuta-, motparts- och kreditrisker till en för verksamheten acceptabel nivå. De finansiella anvisningarna reglerar genomsnittlig räntebindning och ränteförfall. GS framtida möjligheter till refinansiering bedöms som goda. All inlåning och upplåning sker mot Göteborgs Stad.

Operativa och affärsmässiga risker

Marknaden som GS verkar på, karaktäriseras av ett fåtal omfattande upphandlingar med relativt långa avtalstider. Detta innebär att stora avtal såväl kan komma till som falla ifrån. Kopplat till nämnda operativa risk finns också några större affärsmässiga risker; dels kvarvarande restvärden på fordonsparken i anslutning till förlorade kontrakt, men också en risk i långa entreprenadavtal såtillvida att den indexerade ersättningen inte täcker kostnadsutvecklingen i verksamheten. För att så långt möjligt eliminera riskerna arbetar organisationen löpande med att på olika sätt öka konkurrenskraften, förbättra planeringen samt med att höja såväl effektiviteten som produktiviteten.

I Göteborg pågår mycket stora byggprojekt som i vissa fall leder till stora störningar för kollektivtrafiken. Detta försvårar möjligheten att genomföra trafiken utifrån ett gott arbetsmiljöperspektiv. Till detta kommer den positiva resandeutvecklingen, vilken även den innebär större tidsåtgång.

Mot bakgrund av att det råder ett högt tryck på arbetsmarknaden i Göteborgsregionen, har det under året varit problem att rekrytera medarbetare inom samtliga yrkeskategorier. Med anledning av detta och med syfte att i största mån eliminera problemen, har ledningen i särskild ordning arbetat med ett nytt och utvidgat program för rekrytering och utveckling av medarbetare samt inte minst för att behålla medarbetare.

Förväntad framtida utveckling

Vår verksamhet

Spårvagnsverksamheten

Spårvagnstrafiken bedöms också fortsättningsvis vara en prioriterad och viktig del av stadens och regionens utveckling. Bedömningen är att efterfrågan på spårvagnstrafik kommer att fortsätta öka, detta framförallt på grund av den stadsutveckling som Göteborg står inför.

De begränsningar vi har haft avseende vagnstillgänglighet gör det svårt att utöka trafiken enligt beställarens och kundernas önskemål. Det ställer även stora krav på en fortsatt hög tillgänglighet av äldre vagnstyper där delar av flottan skulle varit utrangerad för flera år sedan. I dagsläget är bedömningen att denna vagnstyp efter genomförd revision, kommer att behövas i ytterligare ett antal år.

Det är av största vikt för den framtida utvecklingen av spårvagnssystemet att leverans av en ny spårvagnstyp (M33) genomförs enligt plan. En förutsättning för ytterligare vagnar och utökad trafik samt eventuella nya bansträckor är också att en ny vagnhall byggs på Ringön för att kunna ställa upp och underhålla spårvagnsflottan. Under 2018 har arbetet med att bygga etapp 1, den så kallade spårharpan för uppställning av vagnar på Ringön startat. För att kunna underhålla även den befintliga vagnsflottan, är det av största vikt att en lösning för att säkerställa driften i depå Majorna tas fram. I syfte att förbereda verksamheten, på de nya vagnarna av typen M33 har det projekt som startades 2017 under året ökat tempot på de aktiviteter som behöver genomföras.

Spårvagnsverksamheten baseras i huvudsak på ett tilldelat avtal med ekonomi i balans. Nuvarande avtal löper ut 2019-12-31. Utkast till ett nytt trafikavtal har under året arbetats fram i samverkan med Västtrafik utifrån de principer som fastställts till följd av avsiktsförklaringen mellan VG-Regionen och Göteborgs Stad. Ytterligare ett antal avtal kommer att behöva tas fram under 2019 för att reglera alla de delar som krävs. Oaktat avtalsförhållanden kommer GS fortsatt arbeta med att effektivisera sina processer för att minska kostnader och öka kvalitén i våra leveranser under 2019.

Underhåll av spårvägsanläggningen

Underhåll samt investeringar i spårvägsanläggningen bedöms fortsättningsvis vara en prioriterad och viktig del inom Göteborgs Stad. Därav räknar Banteknik med en fortsatt utveckling av tilläggs- och underhållsprojekt. Anpassningen av anläggningen till M33, som främst berör kontaktlednings "förstärkningsprojekt", kommer fortsättningsvis vara en stor del inom verksamheten.

Övriga byggprojekt inom staden beräknas att öka vilket kommer innebära störningar på den ordinarie verksamheten. Att ha en väl fungerande samordning och planering inom vår verksamhet samt med vår beställare och övriga intressenter är en förutsättning för att spårvagnstrafiken ska fungera under denna period.

Personal

Sammanfattning och rörlighet

Det totala antalet anställda i GS uppgår, vid årsskiftet, till 1 238 (f.å 1 195) varav 1 117 är tillsvidareanställda, 29 är visstidsanställda och 92 är timavlönade. Av det totala antalet anställda har andelen kvinnor minskat något, från 26,77 % till 26,57 %.

Det är ca 40 % av det totala antalet anställda som är över 50 år, jämfört med 39,5 % föregående år. Arbetet med personal- och kompetensförsörjning är av stor vikt under kommande år.

Hälsa och Arbetsmiljö

Den ackumulerade sjukfrånvaron har minskat något från 7,3 % till 7,2 % dec 2018. Det är den korta sjukfrånvaron som understiger 15 dagar som minskat.

Under året har vi erbjudit friskvårdsbidrag, viktvaktarna på jobbet, upphandlat massage, SOS personalstödsprogram och andra tillkommande motionsaktiviteter (såsom stadsvandringar och motionslopp) inom ramen för vårt hälsoarbete.

Kompetensförsörjning

Under 2018 har de planerade utbildningarna inom Trafik och Teknik fortlöpt enligt plan.

Trafikutbildningen har genomfört både grundutbildningar, vidareutbildningar samt repetitionsutbildningar för våra yrkesgrupper som behöver förarkompetens.

Inom ramen för teknikutbildningen har arbetet med utbildningsmaterial och genomförande av utbildningsprogram fortlöp enligt plan.

Engagerat medarbetarskap och ledarskap

Under året har arbetet med våra ledord, ledarskaps- och medarbetskriterier fortsatt. Samtalsmallarna för utvecklingssamtal har anpassats till olika verksamheter och fortsatt implementering har skett i individuella mål- och utvecklingssamtal och på arbetsplatsträffar samt genom inarbetning i olika stöddokument t ex vid grundutbildning av spårvagnsförare.

Kundorientering

Målet är att vara "bäst i klassen" vad gäller kundupplevd kvalitet. Varje medarbetare oavsett var man befinner sig i organisationen ska ha en så djup förståelse för kundens behov att denne bidrar till att vi upplevs som ett utpräglat tjänsteföretag. Vi ställer därför höga krav på attityd och förhållningssätt vid nyrekryteringar och diskuterar utveckling av kundmötet regelbundet på våra arbetsplatsträffar. Att ha förmåga att etablera förtroendefulla kundrelationer ingår som en viktig del i både medarbetarskap och ledarskap i koncernen och är också ett av kriterierna för bedömning av kompetens och prestation.

Miljö

Vår verksamhet

Spårvagnsverksamheten

Göteborgs Spårvägar bedriver spårvagnstrafik inom Göteborgs- och Mölndal kommun med tillhörande drift- och fordonsverkstäder. Vår största negativa miljöpåverkan är kopplad till energianvändning, avfalls- och kemikaliehantering, samt bullerpåverkan. Verksamheten är anmälningspliktig enligt Miljöbalken avseende fordonstvätt, lösningsmedel och verkstadslokaler.

Vår ambition och målsättning är att drift och underhåll av fordon och anläggningar ska utföras på ett miljöriktigt sätt. Vi följer upp vår energianvändning, vårt avfall och vår kemikalieanvändning. All elanvändning från spårvagnar och depåer är förnyelsebar och märkt med "bra miljöval" och det pågår ett kontinuerligt arbete med att energieffektivisera vårt fastighetsbestånd. Våra spårvagnstvättar är kopplade till reningsverk och det görs provtagning och analys av utgående vatten. För att minska miljöpåverkan från kemiska produkter har rutiner och processer uppdaterats för att säkerställa att inga produkter med utfasningsämnen köps in. Det är även skapats ett kemikalieråd vilka ska arbeta med substitution av produkter med utfasningsämnen som idag finns i verksamheten. Vi arbetar aktivt med att begränsa buller och gnissel som uppkommer från spårvagnarna. Det görs främst genom översyn av rutiner kring underhåll samt nya metoder och medel för smörjning. Problemet är komplext utifrån de förutsättningar med vagnar och infrastruktur som vi har att utgå ifrån.

Göteborgs Spårvägar arbetar systematiskt med fokus på ständiga förbättringar. Verksamheten följs årligen upp genom tillsynsbesök från Miljöförvaltningen, lagrevisioner, interna revisioner, miljöronder och egenkontroller.

Underhåll av spårvagnsanläggningen

Göteborgs Spårvägar bedriver också drift, underhåll och byggnation av spår-, kontaktlednings- och signalsäkerhetsanläggningar. Detta utförs i Affärsområde Banteknik, som är miljöcertifierade enligt standarden ISO 14001 och arbetar systematiskt med ständiga förbättringar. Bantekniks betydande miljöaspekter är buller i samband med fordonstrafik och från arbetsmaskiner, kemikalieanvändning samt utsläpp till luft från förbränningsmotorer.

Bullrande arbeten uppkommer framförallt i samband med underhåll på spår. Banteknik arbetar för att minska bullerbelastningen med avseende på arbetsmiljö och omgivning. Mätningar har genomförts och till följd av det har en stor del maskiner och utrustning bytts ut. På Banteknik används flertalet kemiska produkter. Den största mängden kemikalier som används är produkter för att minska friktion och ljud mellan räls och spårvagn samt produkter för smörjning av växlar. Banteknik förfogar också över ett stort antal fordon och arbetsmaskiner. För att minska utsläppen till luft från förbränningsmotorer arbetar Banteknik mot uppsatta mål som att minska antalet fordon och byta ut befintliga fordon till miljöfordon.

Hållbarhetsrapport

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har GSAB valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten har överlämnats till revisorn samtidigt som årsredovisningen. Hållbarhetsrapporten finns tillgänglig på www.goteborgssparvagar.se.

Förslag till vinstdisposition (kronor)

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel

Balanserat resultat	24 780 619
Årets resultat	-8 663 539
	<u>16 117 080</u>

Styrelsen föreslår att

I ny räkning balanseras	16 117 080
	<u>16 117 080</u>

Enligt årsredovisning framgår att ett koncernbidrag uppgående till 31 769 tkr, förutsatt årsstämman godkännande, har lämnats till Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, org.nr 559161-0190.

Beträffande företagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar, rapporter över förändringar i eget kapital, kassaflödesanalyser samt noter. Alla belopp uttrycks i tusentals svenska kronor där ej annat anges.

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

RESULTATRÄKNING

(tkr)

	Not	2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	4	1 123 296	1 136 463
Aktiverat arbete för egen räkning		7 063	8 162
Övriga rörelseintäkter	5	1 987	3 222
		1 132 346	1 147 847
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-339 806	-412 209
Övriga externa kostnader	6,7	-131 961	-116 115
Personalkostnader	8	-613 940	-576 314
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	11-15	-24 146	-24 702
		22 493	18 507
Rörelseresultat			
		22 493	18 507
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från andelar i koncernföretag	19	0	0
Övriga ränteintäkter och liknande intäkter		0	6
Räntekostnader och liknande kostnader		-48	-54
		22 445	18 459
Resultat efter finansiella poster			
		22 445	18 459
Bokslutsdispositioner	9		
Lämnat koncernbidrag		-31 769	-11 300
Förändring av periodiseringsfond		4 560	0
Förändring överavskrivningar		-3 900	-8 010
		-8 664	-851
Resultat före skatt			
		-8 664	-851
Skatt på årets resultat	10	0	0
ÅRETS RESULTAT		-8 664	-851

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

BALANSRÄKNING

(tkr)

Not 2018-12-31 2017-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	11	1 591	4 023
Pågående nyanskaffningar		0	37

1 591 4 060

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark	12	1 922	2 104
Nedlagda utgifter på annans fastighet	13	17 429	18 799
Transportmedel	14	44 760	56 421
Inventarier, verktyg och installationer	15	70 012	71 486
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	16	6 546	2 554

140 669 151 364

Finansiella anläggningstillgångar

Andelar i koncernföretag	17	0	114 569
--------------------------	----	---	---------

0 114 569

Summa anläggningstillgångar

142 260 269 993

Omsättningstillgångar

Varulager m m

Råvaror och förnödenheter		54 385	56 037
Pågående arbeten för annans räkning	18	469	1 536

54 854 57 573

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		122 429	180 677
Fordringar hos koncernföretag	25	108 283	5 677
Aktuella skattefordringar		6 998	6 997
Övriga fordringar		274 080	214 151
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	108 561	64 553

620 351 472 055

Kassa och bank

24 **901 577**

Summa omsättningstillgångar

676 106 530 205

SUMMA TILLGÅNGAR

818 366 800 198

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

BALANSRÄKNING

	Not	2018-12-31	2017-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital (1 500 aktier)		150 000	150 000
Reservfond		5 610	5 610
		155 610	155 610
Fritt eget kapital			
	28		
Balanserad vinst		24 780	201 050
Årets resultat		-8 664	-851
		16 116	200 199
Summa eget kapital		171 726	355 809
Obeskattade reserver	20	82 134	82 794
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	21	44 445	49 878
Övriga avsättningar	22,26	10 779	1 072
		55 224	50 950
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		44 023	39 029
Skulder till koncernföretag	25	379 407	133 497
Övriga kortfristiga skulder		14 495	33 794
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23	71 357	104 325
		509 282	310 645
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		818 366	800 198

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRING I EGET KAPITAL

(tkr)

	<i>Bundet eget kapital</i>		<i>Fritt eget kapital</i>		Summa eget kapital
	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserad vinst	Årets resultat	
Ingående balans per 1 januari 2017	150 000	5 610	193 021	104 215	452 846
Disposition av föregående års resultat			104 215	-104 215	0
Årets resultat				-851	-851
Transaktioner med ägare:					
Utdelningar			-105 000		-105 000
Aktieägartillskott			8 814		
Utgående balans per 31 december 2017	150 000	5 610	201 050	-851	355 809

Aktiekapitalet utgörs av 1 500 aktier med ett kvotvärde motsvarande 100 000 kronor.

	<i>Bundet eget kapital</i>		<i>Fritt eget kapital</i>		Summa eget kapital
	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserad vinst	Årets resultat	
Ingående balans per 1 januari 2018	150 000	5 610	201 050	-851	355 809
Disposition av föregående års resultat			-851	851	0
Årets resultat				-8 664	-8 664
Transaktioner med ägare:					
Utdelningar			-200 199		-200 199
Aktieägartillskott			24 780		24 780
Utgående balans per 31 december 2018	150 000	5 610	24 780	-8 664	171 726

Aktiekapitalet utgörs av 1 500 aktier med ett kvotvärde motsvarande 100 000 kronor.

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

KASSAFLÖDESANALYS

(tkr)

Not

2018-01-01
2018-12-31

2017-01-01
2017-12-31

Den löpande verksamheten

Rörelseresultat		22 493	18 507
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet:	27	28 545	20 078
Erhållen utdelning		0	105 000
Erhållen ränta		0	6
Erlagd ränta		-48	-54
Betald inkomstskatt		0	-1 674

Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital

50 990 141 863

Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital

Minskning(+)/ökning(-) av varulager		2 719	17 196
Minskning(+)/ökning(-) av kundfordringar		58 248	-7 219
Minskning(+)/ökning(-) av övriga kortfristiga fordringar		-76 010	-103 121
Minskning(-)/ökning(+) leverantörsskulder		4 994	-8 220
Minskning(-)/ökning(+) av övriga kortfristiga skulder		-27 025	86 552

Kassaflöde från den löpande verksamheten

13 916 127 051

Investeringsverksamheten

Förvärv av dotterföretag		0	0
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		0	-281
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-11 106	-22 032
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	520

Kassaflöde från investeringsverksamheten

-11 106 -21 793

Finansieringsverksamheten

Erhållet aktieägartillskott		8 814	0
Lämnat koncernbidrag		-11 300	0
Utbetald utdelning		0	-105 000

Kassaflöde från finansieringsverksamheten

-2 486 -105 000

Årets kassaflöde

324 258

Likvida medel vid årets början

577 319

Likvida medel vid årets slut

24 901 577

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

NOTER

Not 1 Allmän information

Göteborgs Spårvägar AB med organisationsnummer 556353-3412 är ett aktiebolag registrerat i Sverige med säte i Göteborg. Adressen till huvudkontoret är Rantorget 4, 401 26 Göteborg. Företagets bedriver spårvagnstrafik och anläggningsverksamhet inom Göteborgs och Mölndals kommuner.

Moderföretaget i den största koncernen som företaget är dotterföretag till är Göteborgs Stadshus AB, org.nr 556537-0888 som i sin tur ägs till 100 % av Göteborgs kommun. Moderföretaget i den minsta koncernen som företaget är dotterföretag till är Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, org.nr 559161-0190, med säte i Göteborg.

Ingen koncernredovisning har upprättats med stöd av Årsredovisningslagen 7 kap. 2 § punkt 1.

Not 2 Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Företaget tillämpar Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 (uppdaterad 2016:9) *Årsredovisning och koncernredovisning* ("K3").

Intäkter

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av den ersättning som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för mervärdeskatt, rabatter, returer och liknande avdrag.

Företagets intäkter består i huvudsak av ersättning för tjänster som trafikentreprenör, till Västtrafik AB samt Göteborgs Stads Trafikkontor, genom ett tilldelat kontrakt.

Försäljning av tjänster

Intäkter från försäljning av tjänster på löpande räkning redovisas som intäkt i den period arbetet utförs och material levereras eller förbrukas. Intäkter från försäljning av tjänster utgörs nästan uteslutande av uppdrag på löpande räkning. I de undantagsfall som uppdrag sker till fast pris sker redovisning enligt s.k. successiv vinstavräkning, vilket innebär att intäkter och kostnader redovisas i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på balansdagen.

Leasingavtal

Ett finansiellt leasingavtal är ett avtal enligt vilken de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Övriga leasingavtal klassificeras som operationella leasingavtal. Samtliga leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal, vilket innebär att leasingavgiften fördelas linjärt över leasingperioden.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, bonus, betald semester, betald sjukfrånvaro m m samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Från och med 1 juli 2010 gäller pensionsavtalet PA KFS09 för företagets anställda, vilket är en avgiftsbestämd pensionsplan. Pensionsutfästelser från tidigare pensionsavtal med förmånsbestämd pensionsplan redovisas i enlighet med de förenklingsregler som finns i K3 kap. 28 punkt 18-22. Merparten av tidigare förmånsbestämda pensionsutfästelser är inlösta hos den externa pensionsförvaltaren KPA. Varje årsskifte gör KPA en aktuell beräkning av utestående pensionsåtaganden och i den utsträckning som fonderade medel inte täcker pensionsåtagandet erhåller moderföretaget en årlig pensionspremie från KPA. Eftersom företaget innehar en överskottsfond av betydande värde hos KPA, avräknas för närvarande de årliga pensionspremierna mot denna fond.

Intjänad pensionsrätt från tidigare pensionsavtal med förmånsbestämd pensionsplan som inte lösts in av extern part redovisas som en avsättning. KPA gör varje årsskifte en aktuell beräkning av utestående pensionsåtaganden. Bolaget redovisar utestående pensionsåtaganden enligt alternativregeln. Dessa pensionsåtaganden är tryggade genom kommunal borgen av Göteborgs Stad.

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition i resultaträkningen.

Inkomstskatter

Skattekostnaden utgörs av summan av aktuell skatt.

Aktuell skatt

Aktuell skatt beräknas på det skattepliktiga resultatet för perioden. Skattepliktigt resultat skiljer sig från det redovisade resultatet i resultaträkningen då det har justerats för ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader samt för intäkter och kostnader som är skattepliktiga eller avdragsgilla i andra perioder. Aktuell skatteskuld beräknas enligt de skattesatser som gäller per balansdagen.

Immateriella tillgångar*Anskaffning genom separata förvärv*

Immateriella tillgångar som förvärvats separat redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens uppskattade nyttjandeperiod, vilken uppskattas till 5 år. Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns en indikation på att dessa har förändrats jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Effekten av eventuella ändringar i uppskattningar och bedömningar redovisas framåtriktat. Avskrivning påbörjas när tillgången kan användas.

Borttagande från balansräkningen

En immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Den vinst eller förlust som uppkommer när en immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Detta redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Anskaffningsvärdet består av inköpspriset och utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet för att bringa den på plats och i skick att användas. Tillkommande utgifter inkluderas endast i tillgången eller redovisas som en separat tillgång, när det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med posten kommer att tillfalla företaget och att anskaffningsvärdet för densamma kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla övriga kostnader för reparationer och underhåll samt tillkommande utgifter redovisas i resultaträkningen i den period då de uppkommer.

Då skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter bedöms vara väsentlig, delas tillgången upp på dessa komponenter.

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens anskaffningsvärde, eventuellt minskat med beräknat restvärde vid nyttjandeperiodens slut, skrivs av linjärt över dess bedömda nyttjandeperiod. Om en tillgång har delats upp på olika komponenter skrivs respektive komponent av separat över dess nyttjandeperiod. Avskrivning påbörjas är den materiella anläggningstillgången kan tas i bruk. Materiella anläggningstillgångars nyttjandeperioder uppskattas till:

Byggnader	20-30 år
Nedlagda utgifter på annans fastighet	20 år
Transportmedel	5-10 år
Inventarier, verktyg och installationer	5-10 år

Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns indikationer på att förväntad förbrukning har förändrats väsentligt jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Då företaget ändrar bedömning av nyttjandeperioder, omprövas även tillgångens eventuella restvärde. Effekten av dessa ändringar redovisas framåtriktat.

Borttagande från balansräkningen

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring, eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången eller komponenten. Den vinst eller förlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Den realisationsvinst eller realisationsförlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

Nedskrivningar av anläggningstillgångar

Vid varje balansdag analyserar företaget de redovisade värdena för anläggningstillgångar för att fastställa om det finns någon indikation på att dessa tillgångar har minskat i värde. Om så är fallet, beräknas tillgångens återvinningsvärde för att kunna fastställa värdet av en eventuell nedskrivning. Där det inte är möjligt att beräkna återvinningsvärdet för en enskild tillgång, beräknas återvinningsvärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader är det pris som företaget beräknar kunna erhålla vid en försäljning mellan kunniga, av varandra oberoende parter, och som har ett intresse av att transaktionen genomförs, med avdrag för sådana kostnader som är direkt hänförliga till försäljningen. Vid beräkning av nyttjandevärde diskonteras uppskattat framtida kassaflöde till nuvärde med en diskonteringsränta före skatt som återspeglar aktuell marknadsbedömning av pengars tidsvärde och de risker som förknippas med tillgången. För att beräkna de framtida kassaflödena har företaget använt budget och prognoser för de kommande fem åren.

Om återvinningsvärdet för en tillgång (eller kassagenererande enhet) fastställs till ett lägre värde än det redovisade värdet, skrivs det redovisade värdet på tillgången (eller den kassagenererande enheten) ned till återvinningsvärdet. En nedskrivning har omedelbart kostnadsföras i resultaträkningen.

Vid varje balansdag gör företaget en bedömning om den tidigare nedskrivningen inte längre är motiverad. Om så är fallet återförs nedskrivningen delvis eller helt. Då en nedskrivning återförs, ökar tillgångens (den kassagenererande enhetens) redovisade värde. Det redovisade värdet efter återföring av nedskrivning får inte överskrida det redovisade värde som skulle fastställts om ingen nedskrivning gjorts av tillgången (den kassagenererande enheten) under tidigare år. En återföring av en nedskrivning redovisas direkt i resultaträkningen.

Andelar i koncernföretag

Andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde. Andelarna har avyttrats i december 2018 till Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB.

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

Varulager

Företagets lager utgörs nästan uteslutande av reservdelar till spårvagnar. Reservdelarna har värderats till anskaffningsvärde. I anskaffningsvärdet för egentillverkade och reparerade reservdelar ingår kostnaden för direkt nedlagd tid och direkta materialkostnader inklusive materialomkostnadspålägg. Individuell inkuransbedömning där hänsyn tagits till respektive reservdels årliga förbrukning har skett.

Pågående arbeten för annans räkning utgörs av företagets nedlagda kostnader värderat till anskaffningsvärde.

Likvida medel

Likvida medel utgörs av kontantkassor i företaget. Företagets banktillgodohavanden är anslutna till Göteborgs Stads koncernkonto och ingår i balansposten övriga kortfristiga fordringar.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när företaget har en befintlig förpliktelse (legal eller informell) som en följd av en inträffad händelse, det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

En avsättning omprövas varje balansdag och justeras så att den återspeglar den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen, med hänsyn tagen till risker och osäkerheter förknippade med förpliktelsen. När en avsättning beräknas genom att uppskatta de utbetalningar som förväntas krävas för att reglera förpliktelsen, motsvarar det redovisade värdet nuvärdet av dessa utbetalningar.

Där en del av eller hela det belopp som krävs för att reglera en avsättning förväntas bli ersatt av en tredje part, ska gottgörelsen särredovisas som en tillgång i balansräkningen när det är så gott som säkert att den kommer att erhållas om företaget reglerar förpliktelsen och beloppet kan beräknas tillförlitligt.

Omstruktureringsreserv

En avsättning för omstrukturering av verksamhet redovisas då företaget måste fullfölja omstruktureringen till följd av en legal eller informell förpliktelse. En informell förpliktelse föreligger när företaget har en fastställd och utförlig omstruktureringsplan och de som berörs har en välgrundad uppfattning om att omstruktureringen kommer att genomföras.

Aktieägartillskott

Aktieägartillskott som en ägare lämnar redovisas som en ökning av andelens redovisade värde. Aktieägartillskott som en ägare erhåller redovisas direkt i eget kapital.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar företagets förändringar av likvida medel under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen har upprättats enligt den indirekta metoden.

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

Not 3 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Nedan redogörs för de viktigaste antagandena om framtiden, och andra viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar per balansdagen, som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästa räkenskapsår.

- Nyttjandeperioder materiella anläggningstillgångar
- Nedskrivningsprövning av anläggningstillgångar
- Aktivering eller kostnadsföring av underhållsprojekt, det vill säga värdehöjande förbättring eller ej
- Antaganden avseende ränta och livslängd vid beräkning av pensionsskulder
- Osäkra fordringar respektive skulder p g a tvister

Viktiga bedömningar vid tillämpning av Göteborgs Spårvägars redovisningsprinciper

I följande avsnitt beskrivs de viktigaste bedömningar, förutom de som innefattar uppskattningar (se ovan), som företagsledningen har gjort vid tillämpningen av företagets redovisningsprinciper och som har den mest betydande effekten på de redovisade beloppen i de finansiella rapporterna.

Inkurans i varulagret har bokats efter en individuell bedömning baserat på artiklarnas omsättningshastighet. Vid bedömningen har beaktats behovet av att ha reservdelar vid oförutsedda driftsstop. Det sker en regelbunden översyn av nyttjandeperioder för större investeringar under rubriken anläggningstillgångar. Vid behov sker korrigeringar av gällande avskrivningsplaner. Tidigare års nedskrivningar avser omvärdering av nyttjandeperioder för arbetsfordon. Om det inte föreligger ett behov att skriva upp värdet av fordon per balansdagen, sker en reversering av gjorda nedskrivningar i samband med att fordonen avyttras. Företagets pensionsåtaganden har beräknats av pensionsförvaltaren KPA Pension enligt Finansinspektionens alternativregel. Den framtida utvecklingen av pensionsåtagandena är beroende av flera externa faktorer såsom ränteläge, inflation, livslängdsantaganden mm. Pensionsåtagandenas beräknade framtida utveckling följs löpande då företaget beställer pensionsprognoser två gånger per år.

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

Not 4 Uppgift om inköp och försäljning inom samma koncern

	2018	2017
Inköp Göteborgs Stadshus AB koncernen	37,3%	31,4%
Försäljning Göteborgs Stadshus AB koncernen	2,6%	3,8%
Inköp Göteborgs Stad	4,5%	4,3%
Försäljning Göteborgs Stad	93,9%	94,3%

Not 5 Övriga rörelseintäkter

Övriga rörelseintäkter om 1 987 kkr (3 222) utgörs främst av skadeersättningar för kollisioner och stillestånd.

Not 6 Uppllysning om ersättning till revisorn

	2018	2017
Ernst & Young AB revisionsuppdrag skatterådgivning	450 0	363 0
Lekmannarevisorer revisionsuppdrag	199	237
Summa	649	600

Med revisionsuppdrag avses revisorns ersättning för den lagstadgade revisionen. Arbetet innefattar granskningen av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt arvode för revisionsrådgivning som lämnats i samband med revisionsuppdraget.

Not 7 Leasingavtal

Operationella leasingavtal - leasetagare

Företagets väsentligaste leasingavtal avser spårvagnsmodellerna M31 och M32 där Göteborgs Stads Leasing AB (GSL) är leasegivare. De enskilda avtalen förfaller successivt fram till år 2038. Vidare leasas kommunikationssystemet Rakel från GSL. Dessutom leasas merparten av företagets fordon från GSL. Summan av årets kostnadsförda leasingavgifter avseende operationella leasingavtal uppgår till Tkr 103 168 kkr (186 735). Ökningen i framtida leasingkostnader beror på den nya spårvagnsmodellen M33 som kommer att leasas från GSL. Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal förfaller enligt följande:

Förfallotidpunkt:	2018	2018
Inom ett år	101 967	97 320
Senare än ett år men inom fem år	412 363	352 739
Senare än fem år	4 073 123	4 214 067
Summa	4 587 453	4 664 126

Not 8 Antal anställda, löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2018 Antal anställda	Varav antal män	2017 Antal anställda	Varav antal män
Medeltalet anställda	1 161	875	1 123	851
Totalt	1 161	875	1 123	851
			2018-12-31	2017-12-31

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

Fördelning ledande befattningshavare per balansdagen

Kvinnor:

styrelseledamöter	3	3
andra personer i företagets ledning inkl VD	4	4

Män:

styrelseledamöter	6	6
andra personer i företagets ledning inkl VD	6	7

	2018	Soc kostn (varav pensions- kostnader)	2017	Soc kostn (varav pensions- kostnader)
Löner, andra ersättningar m m	Löner och andra ersättningar		Löner och andra ersättningar	
	439 337	163 569 (27 481)	413 056	153 963 (25 940)

Pensioner

Företagets kostnad för avgiftsbestämda pensionsplaner uppgår till 27 481 Tkr (25 940).

Företagets ersättning till styrelse och VD uppgår till 1 575 kkr (1 794). Av företagets pensionskostnader avser 168 kkr (397) gruppen styrelse och VD. Bolagsledningen har uppsägningsvillkor enligt kollektivavtal.

Not 9 Bokslutsdispositioner

	2018	2017
Lämnat koncernbidrag	-31 769	-11300
Lämnat koncernbidrag	0	0
Förändring av periodiseringsfond	4 560	0
Förändring överavskrivningar	-3 900	-8 010
Summa	-31 109	-19 310

Not 10 Skatt på årets resultat

	2018	2017
Aktuell skatt	0	0
Skatt på årets resultat	0	0

Avstämning årets skattekostnad

	2018	2017
Redovisat resultat före skatt	-8 664	-851
Skatt beräknad med skattesats 22 %	1 906	187
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	-1 906	-187
Årets redovisade skattekostnad	0	0

Not 11 Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	12 807	12 526
Inköp	0	281
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	12 807	12 807
Ingående avskrivningar	-8 784	-6 220
Årets avskrivningar enligt plan	-2 432	-2 564
Utgående ackumulerade avskrivningar	-11 216	-8 784
Utgående planenligt restvärde	1 591	4 023

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

Not 12 Byggnader och mark

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	4 727	4 727
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 727	4 727
Ingående avskrivningar	-2 623	-2 440
Årets avskrivningar enligt plan	-182	-183
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 805	-2 623
Utgående planenligt restvärde	1 922	2 104

Not 13 Nedlagda utgifter på annans fastighet

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärde	24 117	24 117
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	24 117	24 117
Ingående avskrivningar enligt plan	-5 318	-3 948
Årets avskrivningar enligt plan	-1 370	-1 370
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-6 688	-5 318
Utgående planenligt restvärde	17 429	18 799

Not 14 Transportmedel

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärde	120 205	108 187
Inköp	0	13 791
Försäljningar/utrangeringar	-235	-1 773
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	119 970	120 205
Ingående avskrivningar enligt plan	-58 407	-48 335
Försäljningar/utrangeringar	149	1 175
Årets avskrivningar enligt plan	-11 575	-11 247
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-69 833	-58 407
Ingående nedskrivningar	-5 377	-5 893
Försäljningar/utrangeringar	0	516
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-5 377	-5 377
Utgående planenligt restvärde	44 760	56 421

Not 15 Inventarier, verktyg och installationer

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärde	125 583	120 806
Inköp	7 113	6 334
Försäljningar/utrangeringar	0	-1 557
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	132 696	125 583
Ingående avskrivningar enligt plan	-54 097	-45 653
Försäljningar/utrangeringar	0	894
Årets avskrivningar enligt plan	-8 587	-9 338
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-62 684	-54 097
Utgående planenligt restvärde	70 012	71 486

Not 16 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående redovisat värde	2 554	1 163
Omklassificeringar	3 992	1 391
Utgående redovisat värde	6 546	2 554

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

Not 17 Andelar i koncernföretag

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärde	280 484	280 484
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	280 484	280 484
Ingående nedskrivningar	-165 915	-165 915
Försäljningar	-114 569	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar och försäljningar	-280 484	-165 915
Utgående redovisat värde	0	114 569

Företagets innehav av andelar i koncernföretag

Företagets namn	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal aktier	Redovisat värde	
				2018-12-31	2017-12-31
GS Buss AB	0% (100)	0% (100)	0 (250 000)	0	59 085
GS Trafikantservice AB	0% (100)	0% (100)	0 (40 000)	0	55 484
Summa				0	114 569

Samtliga aktier i de tidigare helägda dotterföretagen GS Buss AB och GS Trafikantservice AB har per 2018-12-21 avyttrats till bokfört värde till Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB (559161-0190).

Not 18 Pågående arbeten för annans räkning

	2018-12-31	2017-12-31
Nedlagda kostnader	469	1 536
Summa	469	1 536

Not 19 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna intäkter	103 734	51 964
Övriga poster	4 827	12 589
Summa	108 561	64 553

Not 20 Obeskattade reserver

	2018-12-31	2017-12-31
Periodiseringsfond beskattningsår 2012	0	4 560
Ackumulerade överavskrivningar	82 134	78 234
Summa	82 134	82 794

Not 21 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Företagets pensionsskuld per 2018-12-31 är beräknad enligt Finansinspektionens alternativregel och avser de tidigare pensionsavtalen PFA/PA-KL/PA-KommF. Pensionsskulden är beräknad av KPA Pension och uppgår till 44 445 tkr (49 878). Företagets pensionskuld är tryggt genom kommunal borgen från Göteborgs Stad. Värdet i bolagets överskottsfond hos pensionsförvaltaren uppgår per 2018-12-31 till 52 925 tkr (53 244). Överskottet härrör från tidigare pensionsskulder som har lösts in hos KPA Pension. Värdet i överskottsfonden beräknas som skillnaden mellan å ena sidan försäkringarnas pensionskapital och å andra sidan kapitalvärdet av garanterade åtaganden, gjorda indexeringar och det solvenskapital som KPA Pension behöver. En överskottsberäkning sker varje år per den 31 december. De insatta medlen på överskottsfonden kan användas till att betala löpande premier hos KPA Pension.

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

Not 22 Övriga avsättningar

2018-12-31	Omstrukturering	Riskkostnader	Summa
Vid årets början	1 072	0	1 072
Tillkommande avsättningar	3 616	8 300	11 916
Belopp som tagits i anspråk	-2 209	0	-2 209
Vid årets slut	2 479	8 300	10 779

Avsättningarna avser att täcka omstruktureringskostnader och risk för tillkommande kostnader vid avtalstolkning.

2017-12-31	Omstrukturering	Riskkostnader	Summa
Vid årets början	1 265	0	1 265
Tillkommande avsättningar	1 608	0	1 608
Belopp som tagits i anspråk	-1 801	0	-1 801
Vid årets slut	1 072	0	1 072

Not 23 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna löner	6 463	6 851
Upplupna semesterlöner	21 727	19 536
Upplupna sociala avgifter	8 960	8 446
Upplupen löneskatt	5 796	5 379
Upplupna pensionskostnader	3 310	3 199
Förutbetalda intäkter	4 644	8 244
Övriga upplupna kostnader	20 457	52 670
Summa	71 357	104 325

Not 24 Likvida medel i kassaflödet

	2018-12-31	2017-12-31
Kassa och Bank	901	577
Summa	901	577

Not 25 Upplysningar om närstående

Transaktioner mellan företaget och dess närstående har skett på marknadsmässiga grunder. Några transaktioner med ledande befattningshavare eller nyckelpersoner utöver lön och ersättningar (se not 8) har inte förekommit.

Not 26 Händelser efter balansdagen

I samband med detta boksluts upprättande gjordes en avsättning med 8 300 tkr för en tvist med en leverantör. Förhandlingarna har fortsatt under 2019 och den 25 januari träffades en uppgörelse som innebär att risken eliminerats och beloppet kommer därför att återföras under 2019.

Göteborgs Spårvägar Aktiebolag
556353-3412

Not 27 Poster som inte ingår i kassaflödet

	2018-12-31	2017-12-31
Avskrivningar	24 146	24 702
Nedskrivningar	0	0
Realisationsförlust	86	619
Realisationsvinst	0	-437
Omklassificering	39	1 337
Förändringar av avsättningar	4 274	-6 143
Summa	28 545	20 078

Göteborg 2019-02-07



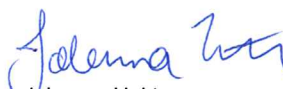
Stefan Olinder
Styrelsens ordförande



Klas Eriksson
Första vice styrelseordförande



Olof Lindgarde
Andra vice styrelseordförande



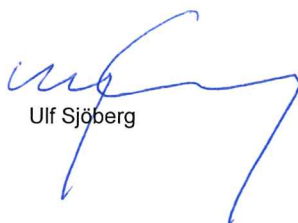
Johanna Hektor



Patrik Höstmad



Patrik Johansson



Ulf Sjöberg

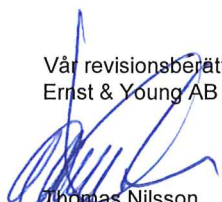


Christian Larsson



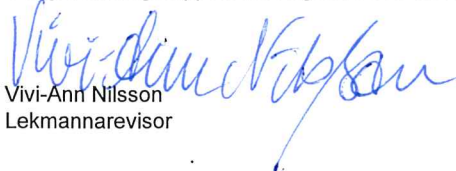
Nils-Gunnar Ernstson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2019-02-07
Ernst & Young AB



Thomas Nilsson
Auktoriserad revisor

Vår granskningsrapport har avgivits 2019-02-07



Vivi-Ann Nilsson
Lekmannarevisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Göteborgs Spårvägar Aktiebolag, org.nr 556353 - 3412

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Göteborgs Spårvägar Aktiebolag för räkenskapsåret 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Göteborgs Spårvägar Aktiebolags finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Göteborgs Spårvägar Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Grund för uttalanden

Det är styrelsen och den verkställande direktören som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av Årsrapport 2018, men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den informationen som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehålllet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Göteborgs Spårvägar Aktiebolag för räkenskapsåret 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Göteborgs Spårvägar Aktiebolag enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

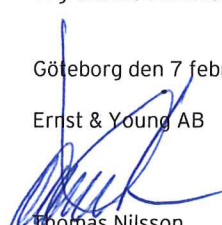
Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Göteborg den 7 februari 2019

Ernst & Young AB



Thomas Nilsson
Auktoriserad revisor

Granskningsrapport för år 2018

Till årsstämman i Göteborgs Spårvägar AB
Till Göteborgs kommunfullmäktige för kännedom

Org.nr: 556353-3412

Vi, lekmannarevisorer utsedda av kommunfullmäktige i Göteborgs kommun, har granskat Göteborgs Spårvägar AB:s verksamhet under år 2018.

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas ansvar är att granska om bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

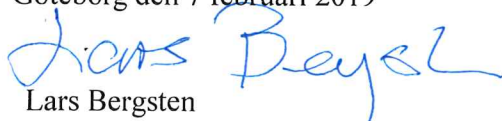
Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente, god revisionssed i kommunal verksamhet och med beaktande av de beslut kommunfullmäktige och årsstämman har fattat. En sammanfattning av utförd granskning har överlämnats till bolagets styrelse och verkställande direktör i en granskningsredogörelse. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för vår bedömning.

Det har genom visuellblåsarapporter framkommit allvarliga brister i bolagets interna styrning och kontroll. Det är vår bedömning att styrelsen visat på en bristande aktivitet och engagemang när det gäller att komma tillrätta med bristerna. Därutöver har vi under en följd av år granskat bolagets arbetsmiljöarbete och lämnat rekommendationer till förbättringar. Trots detta ser vi fortfarande att det saknas åtgärder och att bolaget i vissa centrala delar brister i att säkerställa efterlevnad av gällande regelverk inom arbetsmiljöområdet.

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer däremot utifrån genomförd granskning att bolagets interna kontroll har varit otillräcklig.

Det är styrelsens ansvar att tillse att den interna styrningen och kontrollen av bolagets verksamhet är tillräcklig. Mot bakgrund av de brister vi funnit riktar vi kritik mot styrelsen i form av en anmärkning.

Göteborg den 7 februari 2019


Lars Bergsten
lekmannarevisor utsedd av
kommunfullmäktige i
Göteborgs kommun


Vivi-Ann Nilsson
lekmannarevisor utsedd av
kommunfullmäktige i
Göteborgs kommun

Verksamhetsberättelse med hållbarhetsrapport 2018



Göteborgs
Spårvägar

I fokus 2018

Rekordmånga valde att resa kollektivt

Fler göteborgare än någonsin valde att resa kollektivt 2018. Göteborgs Spårvägar levererade drygt 147 miljoner resor med spårvagn och buss, en ökning med nästan 8 miljoner resor. Göteborg växer och utvecklas, vilket skapar många omläggningar och stora utmaningar i trafiken. Det bidrog till att punktligheten i våra trafikleveranser sjönk under året. Trots det har vi levererat trafik på samma höga nivå som tidigare år och nöjdheten hos våra kunder har ökat.

Linje 60 elektrifieras

Under 2018 tecknade Göteborgs Spårvägar och Västtrafik ett tilläggsavtal som innebär att linje 60 elektrifieras helt hösten 2019. Göteborgs Spårvägar har beställt 30 nya elbussar av Volvo Bussar och ska även stå för laddstationerna. Linje 60 är en av de tyngsta stombusslinjerna i Göteborg och kör mellan Masthugget och Redbergsplatsen med avgångar var fjärde minut i högttrafik. De nya elbussarna kommer även att trafikera linje 59 och 62. Under 2018 gjordes närmare 6,9 miljoner resor på linje 60 och cirka 780 000 resor på linjerna 59 och 62. Elektrifieringen är en viktig satsning för att kunna nå målen om ett fördubblat kollektivt resande, samtidigt som kollektivtrafiken ska minska sina utsläpp.

Nya spårvagnar på gång

2019 anländer de två första spårvagnarna av modell M33 till Göteborg och under 2018 har tillverkningen av de två första provvagnarna inletts. Göteborgs Spårvägar följer arbetet och gör regelbundna tekniska besiktningar på plats hos leverantören. Under året har en stor utbildningsinsats förberetts för alla medarbetare som ska köra och underhålla spårvagnarna när de levereras. En fullskalemodell av M33 finns på plats i Spårvägsområdet i Göteborg.

Fullt fokus på nya avtal

Under 2018 har Trafikantservice startat upp de tre nya avtal som vanns i upphandlingar under 2017. Avtalen omfattar utökade leveranser inom Hållplatsservice, bemanning av trafikledning på Nils Ericson Terminalen och Västtrafiks störningshantering samt informatörer som hjälper resenärer vid trafikomläggningar och evenemang.

Ny organisering av spårvagnstrafiken

I slutet av 2018 fattade Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen beslut om en ny organisation och struktur för kollektivtrafiken i Göteborg. Ett nytt bolag, Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, har bildats som moderbolag för Göteborgs Spårvägar AB, GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. Västra Götalandsregionen köper genom Västtrafik AB 15 procent i bolaget Göteborgs Spårvägar AB. Genom avtalet får Göteborgs Spårvägar uppdraget att leverera spårvagnstrafiken fram till 2034.

Visselblåsanmälningar kring brister i verksamheten

Under året gjordes 24 visserblåsanmälningar gällande Göteborgs Spårvägar till Göteborgs Stads visserblåsfunktion. Anmälningarna varierade i allvarlighetsgrad och handlade framförallt om brister i tillämpningen av policy och riktlinjer inom inköp, rekrytering, arbetsmiljö och trafiksäkerhet. Samtliga anmälningar har utretts, i en del fall av externa utredare. Ett omfattande arbete har inletts för att åtgärda bristerna. Det handlar bland annat om information, utbildning och uppföljning, där bolagets ledning och chefer är nyckelpersoner för genomförandet.

FEMÅRSÖVERSIKT	2018	2017	2016	2015	2014
Omsättning och resultat, Mkr					
Nettoomsättning	1 394	1 398	1 336	1 258	1 209
Rörelseresultat	50	48	22	25	37
Årets resultat	50	48	23	27	35
Finansiell ställning, Mkr					
Balansomslutning	1 188	862	831	725	700
Eget kapital	457	504	466	447	421
Soliditet	39	58	56	62	60
Kassaflöde från löpande verksamhet	100	81	117	53	-2
Lönsamhet, %					
Avkastning på totalt kapital	4	6	3	4	6
Avkastning på eget kapital	11	9	5	6	9
Investeringar, Mkr					
Bruttoinvesteringar	12	21	21	71	48
Personal					
Medelantal anställda	1 441	1 396	1 445	1 425	1 422
Nyckeltal i verksamheten					
Antal delresor, miljoner	147	139	134	127	125
Genomförda bussturer i % av utbud	99,93	99,93	99,95	99,96	99,90
Genomförda spårvagnsturer i % av utbud	99,7	99,8	99,9	99,8	99,6

INTERVJU MED NILS-GUNNAR ERNSTSON, TILLFÖRORDNAD VD, OCH HUGO LEPIK, VICE VD

Kollektivtrafikens framtid är ljus

Göteborgs Spårvägar levererade fler resor än någonsin under 2018 – drygt 147 miljoner resor med spårvagn och buss. I en stad som växer med en trafiksituation som skapar många utmaningar, levererar våra medarbetare en utomordentlig kvalitet. Leveransnivåerna ligger fortsatt högt och nöjdheten hos våra kunder fortsätter att öka, trots att det har varit trångt ombord på våra fordon och punktligheten har sjunkit.

Vilka resultat har ni gjort 2018?

Resandet ökade betydligt under 2018, Spårvagn ökade med 6,1 procent och Buss ökade med 5,3 procent. Samtidigt höll vi fortsatt höga leveransnivåer på beställd trafik, 99,7 procent för Spårvagn och 99,9 procent för Buss.

Vi har positiva ekonomiska resultat inom alla affärsområden. Samtliga överträffade de ekonomiska målen. Framförallt Buss har lyckats generera bra resultat med fler resenärer än tidigare, samtidigt som våra kunder ger höga betyg för kvaliteten på resorna. Både kvalitet och ökning av resande ger ytterligare intäkter till verksamheten. Spårvagn når också ett resultat som är bättre än vad vi räknat med och både Trafikantservice och Banteknik fick fler uppdrag och tilläggsbeställningar under året.

Dessutom har det ekonomiska resultatet gått hand i hand med fina resultat kring kundnöjdhet. Vi har höga mål – att 90 procent av alla tillfrågade buss- och spårvagnsresenärer ska vara nöjda med sin senaste resa. Under 2018 svarade 95 procent av våra bussresenärer och 93 procent av spårvagnsresenärerna att de var nöjda med sin senaste resa.

Hur hanterar organisationen visselblåsningarna som kom in under året?

Anmälningarna till Göteborgs Stads visselblåsarfunktion fick mycket uppmärksamhet under 2018. Totalt gjordes 24 anmälningar, som har varierat i allvarlighetsgrad, en del har avskrivits helt och övriga har bedömts som mer eller mindre allvarliga. Vi har gått igenom och utrett samtliga anmälningar. I en del fall



Nils-Gunnar Ernstson



Hugo Lepik

har vi tagit hjälp av externa utredare för att garantera en neutral utredning.

Anmälningarna handlade bland annat om brister inom inköp, rekrytering, arbetsmiljö och trafiksäkerhet. Framförallt att man inte har tillämpat och följt de policys och riktlinjer som gäller i verksamheten.

Att problemen lyftes fram via stadens visselblåsarfunktion har gjort oss fundersamma. Varför lyfter våra medarbetare inte problemen internt först? Göteborgs Spårvägar ska vara en verksamhet med en öppen och tillåtande attityd, där medarbetare ska känna sig trygga med att uttrycka sina farhågor och ha en dialog med sina chefer. Att man väljer att göra en visselblås-anmälan tyder på en djupare rotad problematik i organisationskulturen och ett missförhållande mellan medarbetare och chefer, vilket vi tar tag i nu.

Vi sätter fokus på fem områden, där vi ska säkerställa att vi lever upp till policys och regelverk inom upphandling och inköp, rekrytering, lönesättning, arbetsmiljö samt utbildning och efterlevnad av våra processer. En kultur kan inte ändras över en natt. Det är en resa där vi måste bli bättre och arbeta för en öppenhet och transparens där vi vågar prata med varandra. Det är vi i ledningen och våra chefer som är de viktigaste nycklarna till en förändring.

Det finns också en oerhörd lojalitet hos våra medarbetare i Göteborgs Spårvägar. Det märks inte minst när något akut sker och man ser hur medarbetarna ställer upp för varandra och bolaget på ett helt makalöst vis. Det är något som vi måste vara väldigt rädda om och som kommer bli viktigt i arbetet med att åtgärda de problem som visseblåsningarna lyft fram. Framförallt hoppas vi att det här leder till en större öppenhet i organisationen och att medarbetare känner att de kan dela med sig av kritik och synpunkter.

Vad står i fokus 2019?

Spårvagnsverksamheten och koncernen organiseras om med anledning av ett nytt avtal mellan Västra Götalandsregionen och Göteborgs Stad, där Västtrafik ska köpa 15 procent av spårvagnsbolaget. Det är för tidigt att säga vad effekten av de nya ägarförhållandena blir, men vi kan konstatera att besluten är fattade och att vi förbereder den nya organisationen.

Från 2020 gäller också det nya spårvagnsavtalet fullt ut. Under det kommande året kommer vi att stärka upp vår organisation för att kunna leverera den trafik som vi avtalat.

Busslinjerna 60, 59 och 62 kommer att elektrifieras helt under hösten 2019. Vi har beställt 30 nya elbussar och laddstationer till dessa. Nu pågår ett intensivt arbete med att utforma bussarna så bra som möjligt efter både resenärers och våra förarens behov.

Den nya spårvagnen M33 är på gång och under 2019 kommer de två första vagnarna som ska provköras i sex månader innan serieleveransen startar. 2019 blir ett utbildningsår präglad av en stor utbildningsinsats. Cirka 900 medarbetare, från förare till underhållspersonal och specialister inom elektronik, ska utbildas i den nya vagnsmodellen. Att utbilda 230 tekniker och 650 förare som måste kunna sitt fordon är en gigantisk satsning. Det är en väldigt spännande utmaning.

2019 är också året då spårvägen i Göteborg fyller 140 år. Vi är en verksamhet med en lång historia och ett väl inarbetat varumärke. Alla göteborgare har någon typ av relation till oss. Det har skett mycket i staden under de 140 år som verksamheten funnits och Göteborg fortsätter att expandera och byggas ut. Samtidigt som staden har satt upp mål för att göteborgarna ska resa mer kollektivt. Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen och Västtrafik har ställt sig bakom måldokumentet Koll2035 som handlar om att fördubbla kollektivtrafikresandet. I målbilden har storstadsområdet ökat med 200 000 invånare och 200 000 arbetsplatser fram till 2035.

I en redan trång stad full med spårvagnar och bussar blir det en spännande utmaning att vara en del i den expansionen. Kollektivtrafikens framtid är ljus.



Stadsbana i stadsmiljö. Idébild/montage ur Målbild Koll 2035 om kollektivtrafikens utveckling. Västra Götalandsregionen.

Detta är Göteborgs Spårvägar

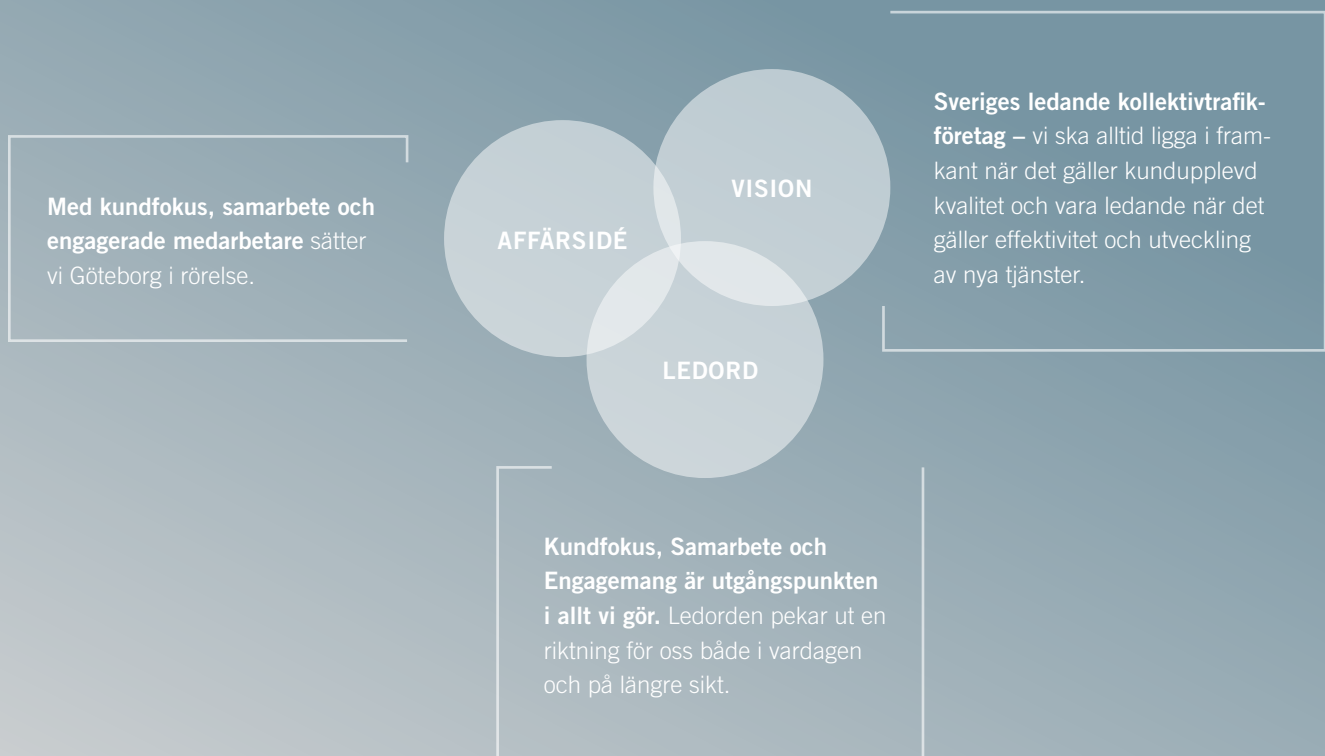
Vi sätter Göteborg i rörelse. Sedan 1879 har vi sett till så att våra resenärer kan ta sig dit de vill. Vårt viktigaste mål är att våra kunder är nöjda med våra leveranser och att de kommer fram till dagis, skola och jobb dygnet runt, året om.

Göteborgs Spårvägar är den största operatören av kollektivtrafik i Göteborgsregionen och den enda som kör både buss och spårvagn. Under 2018 levererade vi 43 procent av all kollektivtrafik i Västra Götalandsregionen. Vi kör samtliga spårvagnslinjer och busslinjerna 60, 62, 59, 17 och 16X. Inom ramen för spårvagnsuppdraget arbetar vi med planering och underhåll av spårvägsanläggningen. Vi levererar även tjänster inom Trafikantservice, det vill säga de tjänster som behövs i och omkring kollektivtrafiken, till exempel hittegoods, trafikledning och hållplatservice.

Fram till och med 2018 har koncernen Göteborgs Spårvägar bestått av moderbolaget Göteborgs Spårvägar AB samt dotterbolagen GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. Med våra drygt 1 500 medarbetare är vi ett av landets större kommunala bolag. Från 2019 bildas ett nytt moderbolag, Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, med dotterbolagen Göteborgs Spårvägar AB, GS Buss AB och GS Trafikantservice AB.

Kollektivtrafiken organiseras genom följande aktörer:

- Västra Götalandsregionen är kollektivtrafikmyndighet och ansvarar för utvecklingen av kollektivtrafiken som sker i nära samarbete med kommunerna i Västra Götaland.
- Västtrafik, som ägs av regionen, planerar och upphandlar kollektivtrafik i Västra Götaland.
- Trafikkontoret i Göteborgs Stad äger spårvägsanläggningen i Göteborg och har gett Göteborgs Spårvägar, via Västtrafik, uppdraget att köra spårvagnar i Göteborg och Mölndal, sköta underhåll av vagnar och spårvägsanläggningen samt trafikledning fram till och med 2019. Från och med 2020 tilldelas Göteborgs Spårvägar ett nytt avtal för drift och underhåll av spårvagnstrafiken av Västtrafik fram till och med 2034.



Strategiska mål

Kunder: Vi har nöjda kunder och beställare. Vi levererar hög kvalitet och prisvärda tjänster.

Ekonomi: Vi har lönsamma, hållbara och konkurrenskraftiga affärer, vilket innebär att vi måste vara kostnadseffektiva och konkurrera om rätt affärer.

Verksamhet och processer: Vi har noll fel i våra leveranser, vilket bygger på effektiva arbetssätt och ett systematiskt kvalitets- och säkerhetsarbete.

Medarbetare: Vi har engagerade, kompetenta och kundfokuserade medarbetare samt chefer med ett kommunikativt och engagerande ledarskap som har rätt förutsättningar.

Uppdrag: Vi bidrar positivt till Göteborgs utveckling genom att bidra till stadens mål. Göteborgarna och våra ägare är nöjda med oss. Vi agerar med hög etik och moral.

HÅLLBART FÖRETAGANDE

Resenärernas synpunkter gör kollektivtrafiken mer hållbar

Göteborgs Spårvägar är delaktiga i arbetet för ett mer hållbart Göteborg. Vårt uppdrag är att erbjuda en effektiv, miljö- och kvalitetsmässig kollektivtrafik samt tjänster och produkter inom området. Det innebär att vi ger göteborgarna tillgänglighet till hela staden på ett tryggt, effektivt och klimatsmart sätt.

Göteborgs Spårvägar ska bidra till stadens övergripande mål att skapa ett jämlikt och hållbart Göteborg. Stadens mål preciseras inom olika områden som miljö och klimat, mänskliga rättigheter, jämlikhet samt avfall och resurser. För att styra Göteborg för att bli mer hållbart finns program, planer och policys för stadens bolag. Ägaren Göteborg Stadshus har identifierat de mest väsentliga hållbarhetsfrågorna för koncernen, för att få en samlad bild av hur alla bolag tillsammans bidrar till stadens hållbarhetsmål.

Väsentliga frågor

Göteborgs Spårvägar bedriver hållbarhetsarbetet integrerat i den löpande verksamheten. Företagsledningen ansvarar för det övergripande arbetet med hållbarhetsfrågorna. Styrningen av Göteborgs Spårvägar utgår från aktuella lagar, ägardirektiv, riktlinjer, direktiv och styrande dokument i Göteborgs Stad och Göteborgs Spårvägar. I det dagliga arbetet och i relationen med olika intressenter sker styrningen genom bland annat verksamhetsplaner, budget, vision, affärsidé, ledord och affärsplan.

Uppgifter till denna hållbarhetsredovisning har hämtats från våra ekonomi- och ledningssystem, undersökningar samt rapportering från olika verksamheter i bolaget.

Intressentdialog

Göteborgs Spårvägars viktigaste intressenter är våra resenärer. Kvaliteten på verksamhetens tjänster och vårt bemötande är avgörande faktorer för att fler ska välja att åka kollektivt. En viktig utgångspunkt i vårt arbete är information från de återkommande undersökningar som vår beställare Västtrafik gör om hur resenärerna upplever sina resor i kollektivtrafiken och vad de tycker är viktigt att utveckla.

Andra betydande intressenter identifieras årligen i organisationens affärsplanering. Det är våra medarbetare, kunder, beställare, leverantörer, ägare och partners samt kollektivtrafikmyndigheter. Genom en kontinuerlig dialog med intressenterna i olika forum och får vi en relevant uppfattning om kravbilder och vilja i vår omvärld.

GÖTEBORGS STADSHUS VÄSENTLIGA HÅLLBARHETSFRÅGOR

MILJÖ	SOCIALT	EKONOMI
Klimatutsläpp	Jämlikt Göteborg	Ekonomiskt resultat
Avfall och resurser	Hållbart arbetsliv	Antikorruption
	Mänskliga rättigheter	Attraktivt Göteborg



Väsentlighetsanalys

Göteborgs Spårvägars verksamhet är bred och i vårt uppdrag berör vi alla tre dimensioner av hållbarhet – social, miljömässig och ekonomisk. Processen med att identifiera väsentliga frågor för företagets hållbarhetsarbete har grundats i att Göteborgs Spårvägar analyserat insikter från dialogen med intressenter, tagit del av den prioritering som Göteborgs Stadshus har gjort samt undersökt branschtypiska indikatorer enligt GRI.

Väsentliga frågor har sammanställts, analyserats och prioriterats för vidare behandling i ledningsgrupp och styrelse.

De väsentliga frågor som prioriterats redovisas på följande sidor samt i GRI-index. Fördjupande information om vår verksamhet inom dessa områden finns på goteborgssparvagar.se/hallbarhet

SOCIALT ANSVAR

Ökat fokus på god arbetsmiljö och säkerhet

Göteborgs Spårvägar är en stor arbetsplats, vilket avspeglas i de cirka 100 olika befattningar som finns i verksamheten – allt från anläggningsarbetare, elektriker och informatörer till förare och ingenjörer. Det behövs medarbetare med många olika typer av bakgrund och kompetens för att sätta Göteborg i rörelse. För våra medarbetares trivsel och säkerhet arbetar Göteborg Spårvägar aktivt med att utveckla effektivare arbetssätt kring arbetsmiljöfrågor och vår säkerhetskultur.

God arbetsmiljö är en förutsättning för att kunna göra ett bra jobb. För våra medarbetare, framförallt ute i trafiken, är det många faktorer, såväl fysiska som psykosociala, som påverkar arbetsmiljön. Under året har vi därför belyst behoven inom området genom att sätta tydligare mål, öka resurserna och utveckla nya utbildningar som ska leda till en bättre arbetsplats för våra medarbetare

Kunskap är första steget

Vi har utvecklat en ny arbetsmiljöutbildning som är obligatorisk för alla chefer och skyddsombud för att säkerställa rätt kunskapsnivå och öka tryggheten för våra chefer i den dagliga verksamheten. Utbildningen är kopplad till hur vi driver arbetsmiljöfrågor och den utveckling som har skett inom området. Utbildningen tar upp föreskriften Organisatorisk och social arbetsmiljö ur olika

perspektiv med allt från arbetstider och tydlighet i vem medarbetaren ska vända sig till om något uppstår till hälsofrämjande åtgärder och balans mellan jobb och privatliv. Utbildningen avslutas med ett kunskapsprov och därefter ska alla chefer och skyddsombud gå en repetitionsutbildning vart tredje år.

UTVECKLING FÖR BÄTTRE ARBETSMILJÖ OMBORD PÅ VÅRA FORDON

De mest akuta problemen i spårvagnsförarnas arbetsmiljö har varit i spårvagnsmodellen M32. Det har bland annat handlat om förarstolen och klimatet i förarhytten, som är för kallt på vintern och för varmt på sommaren. Förarstolarna har successivt bytts ut och insatser för att åtgärda klimatet i förarhyttarna prioriteras nu genom ett nytt samarbetsforum där ombud för spårvagnsförare, underhållspersonal och skyddsombud driver arbetet.

NYA MÅL FÖR EN BÄTTRE ARBETSMILJÖ

Under 2018 har Göteborgs Spårvägar tagit beslut om tre arbetsmiljömål för verksamheten som ska implementeras 2019. De nya målens utformning ska underlätta uppföljning och åtgärder. De tre målen är:

- Inga medarbetare ska bli utsatta eller bevittna någon annan bli utsatt för kränkande särbehandling.
- Korrekt rapportering av olyckor och tillbud ska säkerställas med syfte att finna grundorsaken och därmed omhänderta riskerna.
- Samtliga chefer och skyddsombud ska ha erforderlig kunskap om arbetsmiljölagstiftningen inklusive kränkande särbehandling.

I utvecklingen av den nya spårvagnen M33 har en förargrupp deltagit i arbetet med utformningen av förarhytten.

Inom bussverksamheten deltar bussförare i utvecklingen av de nya elbussarna som ska levereras under hösten 2019. Elbussar är i sig en konkret förbättring, då el som bränsle gör att det blir tyst och då blir arbetsmiljön för föraren betydligt bättre. En arbetsgrupp arbetar också med utveckling av förarstolen, anpassningsbara fläktar och en ny ratt som gör bussarna enklare att styra.



Hälsoinsatser som förebygger ohälsa

Medarbetare som mår bra är en grundförutsättning för en fungerande organisation. Under 2018 har vi genomfört flera satsningar för att förbättra medarbetarhälsan. HR-avdelningen har löpande dialog med verksamhetens chefer för att utveckla våra insatser för att våra medarbetare ska må bra. Sjukfrånvaron i koncernen uppgick till 7,4 procent 2018, jämfört med 7,7 procent 2017.

Vårt arbete handlar alltmer om hur vi kan förebygga och förhindra ohälsa hos våra medarbetare. Vi har tydliga rutiner och väl utarbetade arbetssätt för att ta hand om medarbetare i olika situationer. Ett prioriterat område är att agera proaktivt för att minimera sjukskrivningstal och antalet arbetsmiljörelaterade skador, stora som små.

För att fånga upp eventuell ohälsa genomför vi speciella hälsosamtal med medarbetare som har varit frånvarande fyra gånger under en tolv månaders period. Samtalet leder eventuellt vidare till ytterligare åtgärder beroende på medarbetarens hälsa.

Sedan 2015 erbjuder Göteborgs Spårvägar medarbetarstöd till alla medarbetare via extern partner som man kan kontakta anonymt vid behov. Det kan handla om juridisk eller ekonomisk rådgivning, alkohol- och spelmissbruk eller andra privata problem. Tjänsten är öppen klockan 06.00–24.00 alla årets dagar och erbjuder upp till fem kontakter per ärende.

FRÄMJANDE ÅTGÄRDER SOM GER RESULTAT

Under 2018 höjdes vårt friskvårdsbidrag till 1 500 kronor per år. Friskvårdsbidraget kan användas till aktiviteter som godkänns av Skatteverket. I tillägg har vi rabatterade erbjudanden på olika träningsanläggningar. Vi erbjuder även massage på arbetsplatser runt om i verksamheten.

Hösten 2018 startade vi ett program tillsammans med Viktväktarna, där 18 medarbetare gick tillsammans ned 145 kilo på 16 veckor genom att ändra matvanor och göra små vardagsförändringar.

Vi arrangerar också olika gruppaktiviteter för att träffas utanför jobbet och främja rörelse och aktivitet. Under 2018 har vi träffats på stadsvandringar, kommunmästerskapet i golf och cirka 90 medarbetare sprang eller gick Blodomloppet i Slottsskogen.

Samverkan med facket

Göteborgs Spårvägar har ett samverkansavtal med fackliga parter i form av ett lokalt kollektivavtal. Det anger formerna för hur samarbetet mellan arbetsgivare och arbetstagarorganisationer ska organiseras. Samverkansavtalet reglerar främst hur formerna för MBL och Arbetsmiljölagen ska hanteras i olika forum.

Jämställdhet och mångfald en styrka i verksamheten

Mångfald är en viktig aspekt i Göteborgs Spårvägars verksamhet och för oss är det en styrka att våra medarbetare representerar Göteborgs invånare. Därför är vi måna om att rekrytera personer som bor i olika delar i och utanför Göteborg med olika kön, ålder, utbildning och modersmål.

Hos oss arbetar personer från många olika länder som talar många språk. Merparten av våra anställda under 2018 var män (64 procent) och drygt en tredjedel (36 procent) var kvinnor. I styrelsen var fördelningen 25 procent kvinnor och 75 procent män.

Människan bakom uniformen för säkrare arbetsplatser

Ett sätt att bidra till en säkrare arbetsplats för våra spårvagnsförare – och att öka kännedomen om Göteborgs Spårvägars verksamhet – är samarbetet med Människan bakom uniformen (MBU). Syftet är att ge ungdomar möjlighet att lära känna människor från olika uniformsyrken som Räddningstjänsten, Polisen och Göteborgs Spårvägar. Uniformsbärarna får i sin tur lära känna ungdomarna under kepsen. Vårt samarbete sedan 2016 är mycket givande för båda parter.

Tillgänglighet för alla göteborgare

Kollektivtrafiken finns till för alla stadens invånare, alla ska kunna komma ut i samhället. Därför är tillgänglighet, inte minst den fysiska tillgängligheten i kollektivtrafiken, ett prioriterat arbete för Göteborgs Spårvägar. Personer med funktionsvariationer ska ha tillgång till den fysiska miljön, transporter, information och kommunikation på lika villkor som alla andra.

Majoriteten av våra spårvagnar har låggolv. Vi strävar efter att öka antalet vagnar med låga golv och när vi köper in nya vagnar är låggolv ett krav. I utformningen av interiören av de nya M33-vagnarna har resenärer med olika funktionsvariationer varit med och lämnat synpunkter för att få en flexibel passageraryta. De nya spårvagnarna kommer att levereras från 2019 fram till 2021. Den pågående renoveringen av M32-vagnen bidrar successivt till att antalet låggolvsvagnar ökar fram till och med 2020.

Men vi lever fortfarande med spårvagnar från 1960- och 1970-tal som har höga trappor och är svårtillgängliga. För att underlätta för att alla resenärer ska kunna åka med våra spårvagnar arbetar vi kontinuerligt med att blanda äldre pedalvagnar med trappa (M28 och M29) och nyare spårvagnar med låggolv (M31 och M32) i trafiken. I den mån det är möjligt planerar vi för att minst varannan vagn på en linje ska vara tillgänglighetsanpassade eller att motsvarande sträcka täcks av vagn med låggolv från annan linje.

Tillgänglighetsfrågor ingår i våra förarutbildningar, både teoretiskt och praktiskt.

Svenska framgångar vid Spårvagns-EM

För tredje året i rad deltog Göteborgs Spårvägar i Spårvagns-EM – en mötesplats för erfarenhetsutbyte, utveckling och profilering av spårvagnstrafiken i Europa. Lagen tävlar i grenar som precisionskörning, att köra i en viss hastighet utan att se hastighetsmätaren och spårvagnsbowling, där stora kåglor ska puttats ner med hjälp av stora luftklot som puttats iväg av spårvagnen.

Årets tävling ägde rum i Stuttgart med 19 länder och 25 lag. Spårvagnsförarna Annika Gunnarsson och Drazen Komljenovic representerade Göteborgs Spårvägar.

Stockholm knep förstaplatsen medan Göteborg klättrade upp tio platser sedan föregående år och hamnade på en femteplats.





Europride – för mänskliga rättigheter

Sommaren 2018 kom Europride till Göteborg. Göteborgs Spårvägar medverkade i Göteborgs Stads monter under Prideveckan för att berätta om verksamheten, alla våra yrken och rekrytera medarbetare. Vi gick även under egen paradflagga i den stora Europride-paraden tillsammans med Göteborgs Stad bakom banderollen "Göteborg – en stad för alla".

Vårt engagemang i Europride är en viktig del i koncernens arbete mot stadens mål att de mänskliga rättigheterna ska genomsyra stadens alla verksamheter och att arbetet ska fokusera på Göteborgs Stad som arbetsplats såväl som på mötet med invånarna. Pridefestivalen skapar bra möjligheter att visa upp vår verksamhets bredd för göteborgarna och framtida medarbetare. Samtidigt visar vi vad organisationen står för – i kollektivtrafiken är alla välkomna. Medarbetare hos oss kan även delta i stadens utbildning inför Pridefestivalen



I samband med Europride arrangerade Västtrafik en konstmanifestation – Stolta spårvagnar – där Västtrafik lät gatukonstnärer måla var sin spårvagn i färger från pride-flaggan. Syftet var att hylla olikheter och synliggöra hbtq-personer i det offentliga rummet. Under fem dagar körde Göteborgs Spårvägars förare de sex rullande konstverken som satte färg på staden.

NOLLTOLERANS MOT DISKRIMINERING

Göteborgs Spårvägar har nolltolerans mot kränkande särbehandling, mobbning och trakasserier. För att se till att nolltoleransen mot diskriminering efterlevs följer vi det systematiska arbetssätt inom mänskliga rättigheter som utvecklats av Göteborgs Stad. Arbetssättet utgår från ett normkritiskt perspektiv för att förebygga kränkningar och diskriminering. Syftet är att alla organisationens medarbetare ska bemötas på lika villkor och att allas rättigheter tillgodoses på ett likvärdigt sätt.

Säkerhet och trygghet går alltid först

Att våra resenärer ska känna sig trygga i spårvagnar och bussar är en självklarhet. Trafiksäkerhet är en förutsättning i vår verksamhet, där kontinuerlig utbildning, uppföljning av händelser i trafiken och förebyggande insatser utgör grunden för att öka säkerheten.

RAPPORTERADE HÄNDELSER LEDER TILL FÖRBÄTTRINGAR

Alla avvikelser och händelser i trafiken ska rapporteras i vårt händelsesystem som hjälper oss att kartlägga problemområden och arbeta förebyggande. Alla tillbud och olyckor utreds, dels för att kunna rapportera in allvarliga fall till myndigheter, dels som grund för åtgärder och utveckling i stadens trafikmiljö och vår verksamhet.

Komplicerad situation i trafiken

Trafiksituationen i Göteborg blev alltmer komplicerad under 2018, samtidigt som antalet resenärer ökade. De stora byggprojekten utgör en stor utmaning för både spårvagns- och busstrafik. Det innebär mer trängsel i gatumiljö tillsammans med andra fordon, cyklister och fotgängare och ställer extra höga krav på våra förare att vara uppmärksamma och proaktiva. Tillsammans med Västtrafik och trafikkontoret i Göteborgs Stad arbetar vi för att förbättra framkomligheten.

Trafiksäkerhet buss

Inom bussverksamheten regleras trafiksäkerhet genom trafik-tillstånd för yrkesmässig trafik och fordonsansvar. Alla bussförare genomgår minst en dags fortbildning varje år för att upprätthålla sitt Yrkeskompetensbevis, där säkerhet är ett genomgående tema. Under 2018 har alla förare dessutom utbildats i utrymning av buss, brandsläckning och första hjälpen. Alla förare utbildas och testas även vartannat år i säkerhet vid körning i spår i Göteborg.

BUSSTRAFIK	2018	2017	2016	2015	2014
Kollision depå	5	12	13	16	5
Påkörning	77	72	60	33	54
Vägrafikolycka	92	79	69	66	57
Personolycka	72	57	44	48	59
Brand	0	0	0	0	0
Övrigt	0	3	7	2	5



Trafiksäkerhet spårvagn

Transportstyrelsen ger tillstånd för spårvagnstrafiken och följer upp att vi bedriver ett trafiksäkert arbete. De gör återkommande revisioner av vår trafik- och säkerhetsstyrning. Vi styr verksamheten med stöd av Säkerhetsordningen (SÄO) som innehåller riktlinjer och rutiner kopplat till trafiksäkerhet.

Utöver grundutbildningen deltar alla spårvagnsförare i minst en dags säkerhetsutbildning varje år. Under 2018 har trafik-säkerhetsavdelningen medverkat i alla arbetsplatsträffar för spårvagnsförare.

Tillsammans med trafikkontoret i Göteborgs Stad, som äger spår och ledningar, följer vi upp platser där det sker många tillbud och olyckor för att genomföra förebyggande åtgärder och öka säkerheten.

MÅL FÖR FÄRRE OLYCKOR I SPÅRVAGNSTRAFIKEN

Sedan 2017 arbetar vi med fem trafiksäkerhetsmål för spårvagnstrafiken. Målen ska leda till färre olyckor och en starkare samsyn om hur vi arbetar förebyggande med trafiksäkerhet för att ge ännu bättre förutsättningar för trafiksäkra fordon, förare och infrastruktur.

Under 2018 har trafikmönstret i staden förändrats till följd av flera arbeten i gatumiljön, vilket har påverkat antalet vägolyckor i spårvagnstrafiken som har ökat vid Götatunneln, Olskroken och Svingeln. Även Polhemsplatsen och Karl Johansgatan var hårt trafikbelastade när Götatunneln var stängd. Ökningarna har framförallt skett mellan spårvagn och buss samt mellan spårvagn och lastbil. Det är en följd av att fler bussar, lastbilar och bilar kör i spårvagnsspåren i gatumiljön.

Fall i vagn minskade betydligt under 2018. En av de förebyggande åtgärder som har genomförts är en omprogrammering

av styrsystemet i spårvagnar av modellen M31, vilket har gett mjukare stopp och start vid hållplats.

Under 2018 har Göteborgs Spårvägars trafiksäkerhetsmål för spårvagnstrafiken omarbetats inför 2019. Förändringarna är kopplade till de infrastrukturella förändringarna i Göteborg och ska förenkla möjligheter att genomföra åtgärder kopplade till trafiksäkerhet. De fyra målen är:

- Minska antalet fall i vagn med 15 procent jämfört med 2018
- Minska antalet vägtrafikolyckor med 10 procent jämfört 2018 i samarbete med trafikkontoret i Göteborgs Stad.
- Minska urspårningar med 20 procent jämfört 2018
- Noll kollisioner per år

SPÅRVAGNSTRAFIK	2018	2017	2016	2015	2014
Tillbud (1–3)	2 774	3 541	2 868	2 849	2 289
Olycka (4–7)	485	534	495	622	562
Lindrigt skadad	111	86	94	126	126
Allvarligt skadad	9	11	9	18	18
Omkomna	0	1	1	0	1

Tillbud definieras i tre kategorier (1–3)

1. Allvarligare regelbrott
2. Tillbud
3. Allvarligt tillbud

Olyckor definieras i fyra kategorier (4–7)

4. Mindre olycka, enbart materiella skador
5. Lindriga personsador och/eller skador på vagnar, spåranläggning och omgivning på upp till 1,5 Mkr
6. Allvarliga personsador eller dödsfall och/eller skador på vagnar, spåranläggningar och omgivning för mer än 1,5 Mkr
7. Omfattande olycka, flera dödsfall, stora materiella skador på vagnar och omgivning

TRAFIKSÄKERHETSMÅL	ÅTGÄRDER	2018	2017	2016
Fall i vagn Mål: Minska antalet fall i vagn med 15 procent jämfört med 2016.	• Nya programvaror i M31 för att möjliggöra en mjukare start. • Omprogrammering av monitorer i förarhytt för bättre övervakning av dörrar. • Utbildning i mjukare körsätt.	31	67	51
Vägtrafikolycka Mål: Minska antalet vägtrafikolyckor med 10 procent.	• Översyn av olycksdrabbade platser tillsammans med trafikkontoret, som ansvarar för infrastrukturen. • Riskanalyser tillsammans med trafikkontoret inför åtgärder och förändringar i spåranläggningen. • Extra informationsinsatser till förare om olycksdrabbade platser samt hur de kan agera proaktivt för att förebygga olyckor.	256	243	252
Vagnfel i ramp Mål: Minska antalet rampfel med 10 procent.	Månatliga uppföljningar tillsammans med översyn av rutiner och kontroller, för att säkerställa att vagnarna är i trafiksäkert skick.	857	870	926
Vagnfel i dörr	Månatliga uppföljningar tillsammans med översyn av rutiner och kontroller, för att säkerställa att vagnarna är i trafiksäkert skick. Kommentar: Mätmetodiken har ändrats under 2018 och mäts för helår 2019.			
Signalfel	Månatliga uppföljningar, åtgärder av fel samt samordning av det förebyggande och avhjälpande arbetet tillsammans med trafikkontoret.			

MILJÖANSVAR

Resan mot ett grönare Göteborg

Ett varv runt jorden varje dag – så långt kör våra bussar och spårvagnar en vanlig vardag. Den hållbara resan med kollektivtrafik är vårt främsta bidrag till ett grönare Göteborg. Varje vardag reser mer än 400 000 resenärer med oss. Samtidigt minskar vi miljöpåverkan från vår verksamhet, transporter och underhåll av våra fordon.

Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen och Västtrafik har ställt sig bakom måldokumentet Koll2035 som bland annat handlar om att fördubbla kollektivtrafikresandet fram till 2035. Göteborgs Spårvägar bidrar genom att leverera kollektivtrafik som får fler personer att välja spårvagn och buss i resan för en mer hållbar stad. Ju fler som åker kollektivt, desto mindre blir miljöpåverkan av resor i samhället. Under 2018 ökade resandet med 6,1 procent med spårvagn och 5,3 procent med buss.

Göteborgs Stad har ett miljöprogram, ett klimatstrategiskt program, en energieffektiviseringsstrategi och en kemikalieplan som ska bidra till att staden kan uppnå sina beslutade miljömål. Göteborgs Spårvägar har identifierat fyra betydande miljöaspekter för verksamheten: energianvändning, avfallshantering, kemikalier och bullerpåverkan. Av dessa fyra har Göteborgs Spårvägar valt att prioritera energianvändning och kemikalier inom ramen för miljömålen Begränsad klimatpåverkan och Giftfri miljö. Vi arbetar även med klimatkompensation och ansvarsfullt resande samt kontroll och förbättringar inom våra anmälningspliktiga områden.

Utveckling av styrning och mål inom miljöområdet

Miljölagstiftningen, Göteborgs Stads prioriteringar och vår egen identifierade miljöpåverkan, styr vårt strategiska arbete inom miljö. Genom en bevakningstjänst får vi löpande uppdateringar om de miljölagar vi berörs av och vilken styrning som säkerställer att vi följer lagkraven. Vi går systematiskt igenom uppdateringar av lagar och gör årliga lagrevisioner.

Under 2018 har 19 miljöincidenter rapporterats i vårt system. Ett större läckage på depåområde rapporterades, där sanering påkallades och oljan hindrades från att nå dagvattenbrunnar. Andra incidenter är mindre läckage av glykol från kylanläggningar och spår av olja från våra bussar. Göteborgs Spårvägar har inte varit föremål för åtal gällande miljöbrott under 2018.

NYA MILJÖMÅL MED START FRÅN 2019

Under året har vi utvecklat och tagit beslut om nya miljömål som gäller från 2019 inom de prioriterade områdena:

- Till 2023 ska Göteborgs Spårvägar, depå Rantorget, energieffektivisera 865 MWh jämfört med 2017 års nivå, vilket motsvarar 16 procent av anläggningens totala energianvändning.
- 2020 ska Göteborgs Spårvägar inte använda några utfasningsämnen eller hormonstörande ämnen på SIN-listan i vår egen verksamhet eller genom inköpta tjänster och i entreprenadverksamhet. Därefter ska prioriterade riskminskningsämnen fasas ut. Vid egen upphandling ska ämnen som redovisas i Göteborgs Stads prioriteringslista inte upphandlas.

För övriga miljöaspekter som avfallshantering och bullerpåverkan, behöver vi under 2019 genomföra detaljerade kartläggningar för att undersöka potentialen och takten för de nödvändiga miljöförbättringarna för att kunna sätta mål.

Genom att arbeta in miljö i de övergripande processerna i vårt ledningssystem säkerställer vi att miljö inte blir ett sidospår för verksamheten. Det ska även leda till att miljöfrågor på ett naturligt sätt integreras i verksamhetsplaneringen.

Färre kemikalier för en bättre miljö

I Göteborgs Stads kemikalieplan finns målet om Giftfri miljö, som innebär att Göteborg ska vara så giftfritt att människor och miljö inte påverkas negativt. Göteborgs Spårvägars verksamhet inom Spårvagn och Buss är anmälningspliktig enligt Miljöbalken.

INITIATIV FÖR ATT FASA UT KEMIKALIER

Under 2018 har vi drivit ett projekt med målet att vi och våra leverantörer inte ska använda några utfasningsämnen i Kemikalieinspektionens prioriteringsguide eller hormonstörande ämnen på SIN-listan efter 2020. Vi har inventerat och rensat vårt kemikalieregister som bestod av över 600 produkter. Vid slutet av året har vi identifierat 48 produkter som ska fasas ut till 2020. Vi har även startat ett kemikalieråd som träffas fyra gånger per år, där representanter från olika verksamheter träffas för att dela med sig av information och erfarenheter.

FÖRSIKTIGHET OCH SUBSTITUTION GÄLLER

Vi redovisar vår användning av kemikalier till miljöförvaltningen och tillämpar försiktighets- och substitutionsprincipen för minsta möjliga miljöpåverkan. Försiktighetsprincipen är ett förhållningssätt för att förhindra eventuella skador på människa och miljö. Om det finns risk för att en kemikalie kan orsaka skada vidtar vi försiktighetsmått. Principen innebär också att vi ska använda bästa möjliga teknik. Substitutionsprincipen innebär att vi byter ut miljöfarliga ämnen mot miljövänligare alternativ.

FÄRRE FORDONSTVÄTTAR FÖR MINSKADE UTSLÄPP

Göteborgs Spårvägar har fordonstvätt på fyra av koncernens depåer, två för bussar och två för spårvagnar. Provtagning på

utgående vatten sker varje år och 2018, liksom tidigare år, har samtliga anläggningar goda resultat utan anmärkning.

I depå Majorna har vi även testat att tvätta vagnarna vid behov, istället för att köra samma tvätt varje dygn. Det bidrar till minskad förbrukning av vatten och kemikalier, samtidigt som energiförbrukningen minskar, då tvätten inte startar upp lika många gånger.

Tydligare åtgärder för energianvändning

Göteborgs Spårvägar följer Göteborgs Stads delmål Minskad energianvändning och Energieffektiviseringsstrategin. Vi omfattas även av Lagen om energikartläggning och genomför kartläggningar av energianvändning i verksamheten. Den största delen av vår energianvändning kommer från fordonsdrift, underhåll av fordon samt anläggningsarbete som ska drivas med så effektiv energianvändning som möjligt. Vi har inte full rådgivning över energianvändningen i våra trafikleveranser, då det är beställaren som bestämmer hur många fordon som ska köra efter en bestämd tidtabell och vilka miljökrav fordonen ska uppfylla.

EN HÅLLBAR FORDONSFLOTTA

Våra spårvagnar drivs med förnybar el märkt med Bra miljöval. Våra bussar går på rapsmetylester och gas. Alla bussar har Euro 5-klassning och mycket hög miljöprestanda. Vi har även elhybridbussar som drivs med rapsmetylester i kombination med miljömärkt el, vilket minskar utsläppen. Gasbussarna drivs till 85 procent av biogas märkt med Bra miljöval och är utrustade med katalysatorer.

Arbetsfordon inom Banteknik följer Gemensamma entreprenadkrav i Göteborg, vilket innebär att lättare fordon ska ersättas inom maximalt åtta år och att tyngre arbetsfordon ska ha klassen Euro 5 eller högre. Vi har också en fordonspool för arbetsrelaterade resor som framförallt består av elbilar.

ELANVÄNDNING SPÅRVAGNSTRAFIK	2018	2017	2016	2015
Elanvändning (MWh)	57 625 555	57 754 067	58 954 178	57 048 662
Delresor (antal)	131 009 944	123 490 199	118 900 000	113 000 000
Elanvändning kWh per delresa	0,44	0,47	0,50	0,50
Tågkm	14 717 000	14 366 000	14 437 000	14 347 000
Elanvändning kWh per tågkm	3,92	4,02	4,08	3,98

Elanvändning för spårvagnar, inklusive Ringlinjens trafik (16 spårvagnar) samt för spårgående arbetsfordon.

En delresa innebär att en resenär har stigit på en spårvagn. De senaste tre åren har antalet resenärer ökat, vilket innebär att elanvändningen per resenär har minskat.

ENERGIEFFEKTIVISERING I ANLÄGGNINGAR OCH LOKALER

I våra större anläggningar och fastigheter arbetar vi aktivt med insatser för att effektivisera och sänka energianvändningen med stöd av externa leverantörer. Ett av våra miljömål är att till 2023 energieffektivisera 865 MWh i depå Rantorget jämfört med 2017 års nivå, vilket motsvarar 16 procent av anläggningens totala energianvändning.

Under 2018 har vi startat ett program där vi ersätter lysrörsarmaturer med LED-armaturer. I första steget sparar vi 128 169 kWh per år. Nästa steg omfattar driftverkstaden, där ersättning av armaturer beräknas ge en årlig besparing på cirka 300 000 kWh per år.

ENERGIANVÄNDNING I FASTIGHET PER M ² LOKALYTA	2018	2017
Elanvändning (GWh)	8,98	9,16
Fjärrvärme (GWh)	5,13	5,05
Gas (GWh)	1,35	1,89
Energianvändning totalt (GWh)	15,46	16,10
Lokalarea m ²	70 674	70 674
KWh per m ²	219	228

Elanvändning och fjärrvärme i Göteborgs Spårvägars anläggningar kopplat till anläggningarnas lokalarea.

MILJÖ- OCH ENERGIKRAV VID INVESTERINGAR

I de delar av verksamheten där vi kan påverka energianvändningen effektiviserar vi bland annat genom teknikkraV vid investeringar i nya fordon. Ett exempel är kraven på system för återmatning av bromsenergi i nya spårvagnar. Det finns redan idag i vagnstyperna M31 och M32. Våra förare utbildas också i körsätt som minimerar fordonens negativa miljöpåverkan.



ICKE FARLIGT OCH FARLIGT AVFALL KONCERNEN GÖTEBORGS SPÅRVÄGAR 2018			
	Avfallsfraktion	Kvantitet (ton)	Behandlingsmetod
	Totalt avfall	11 936	
Ikke farligt avfall	Totalt ikke farligt avfall – de fem största fraktionerna	10 515	
	Rena massor (< KM)	5 822	Återanvändning
	Förorenade massor (KM > MKM > FA)	3 563	Behandling och återanvändning
	Metaller och skrot	441	Materialåtervinning
	Brännbart verksamhetsavfall	308	Energiåtervinning
	Avfall till sortering	237	Behandling och återanvändning
Farligt avfall	Totalt farligt avfall – de fem största fraktionerna	1 421	* Farligt avfall behandlas enligt lämplig metod hot mottagaren
	Slam innehållande farliga ämnen	1 370	
	Slipers (kreosotimpregnerad)	17	
	Batterier	10	
	Spillolja	9	
	Elektronik	4	
	Fast oljeavfall	4	

KM = Känslig markanvändning

MKM = Mindre känslig markanvändning

Många insatser för minskat avfall

Göteborgs Stads miljöprogram gör klart att stadens verksamheter och bolag ska källsortera. På Göteborgs Spårvägar uppkommer avfall vid arbete i spårvägsanläggningen, i verkstäder, på kontor och i matsalarna.

ENKLARE ATT GÖRA RÄTT MED UTVECKLAD SORTERING

Under året har vi arbetat med ett pilotprojekt för bättre sortering genom att ersätta papperskorgar med sorteringsmöbler i kontor, matsal och fikarum. Det ska bli enklare att göra rätt för våra medarbetare och källsorteringen blir effektivare.

En annan del i planen är att bygga ett miljörum, där vi kan separera hushållsavfall från verksamhetsavfall. Vi utvärderar en lokalisering där det ska vara enkelt för städpersonal att nå rummet utan att gå utomhus, samtidigt som Kretslopp och vatten ska kunna nå rummet från utsidan för att tömma kärlen.

ÅTERBRUK ISTÄLLET FÖR AVFALL

Under 2019 ska Göteborgs Spårvägar integrera Tage, Göteborgs Stads interna återbrukssajt, i verksamheten. Där kan vi lämna,

söka och boka möbler och inventarier från andra verksamheter i Göteborgs Stad. Därigenom skapas möjligheter till återbruk istället för avfall. Det minskar vår påverkan på miljön och kostnaderna för att köpa nytt.

Utfasning av engångsmuggar ger effekt

I början av 2018 fick alla medarbetare en termosmugg för varma drycker och en vattenflaska, dels för att minska förbrukningen av engångsmuggar, dels för att underlätta för våra medarbetare i trafiken. Under hösten tog vi beslutet att helt ersätta engångsmuggar av plast med pappersmuggar. Engångsmuggar finns främst i rastutrymmen runt om i spårvagns- och bussnätet, men också på våra anläggningar. Åtgärden har hittills sänkt förbrukningen av plastmuggar med 40 procent och pappersmuggar med 33 procent.

Åtgärder för en bättre ljudmiljö

För att kollektivtrafiken ska vara ett bra alternativ till bilen måste den köras nära bostäder och arbetsplatser, vilket leder till ökat buller. I vår verksamhet orsakas buller främst av våra fordon och underhåll i spår, ledningar och signalsystem. Vi utvecklar ständigt åtgärderna vi gör för att sänka bullernivåerna.

ELBUSSAR SÄNKER LJUDNIVÅN

Utvecklingen inom buss går mot tystare bussar med eldrift, vilket kommer att minska bullernivån på sikt. Hösten 2019 kommer vi ersätta alla bussar på linjerna, 60, 62 och 59 med elbussar, vilket framförallt kommer att bidra till lägre bullernivåer för boende längs med linjerna.

Inom spårvagnsverksamheten fokuserar vi på kontroll och underhåll för att minimera buller och gnissel. Vi har extra kontroll på över 15 platser i Göteborg, där boende har lämnat synpunkter på störande ljud. Om kontrollen visar mycket gnissel ser vi över smörjstationer och andra orsaker som kan generera ljud. I vår egenkontroll ingår att dokumentera och föra statistik över hur tysta platserna är på årsbasis.

Hösten 2018 installerade vi en ny smörjstation på Älvsborgsplan som smörjer alla fyra kurvor på plats. De senaste åren har vi investerat i fyra till fem nya smörjstationer årligen, som bidrar till minskat buller.

UNDERHÅLL SKA PÅVERKA SÅ LITE SOM MÖJLIGT

Även de arbeten som vi utför på spår, kontaktledning och signalsystem orsakar buller, framförallt från fordon och arbetsmaskiner i samband med underhåll av spår. För att ha så liten påverkan som möjligt på trafiken sker många arbeten i närheten av bostäder på nattetid. Närboende informeras innan arbetet startar. För att sänka bullernivån byter vi löpande ut maskiner och annan utrustning.

Insatser för begränsning av koldioxid

Ett av delmålen till Göteborgs Stad mål Begränsad klimatpåverkan är minskade utsläpp av koldioxid. Göteborgs Spårvägars insatser för att begränsa utsläppen av koldioxid omfattar bland annat en ökad andel miljöfordon, fordonspool och riktlinjer för resande.

Göteborgs Spårvägars största post för energiförbrukning är elförbrukning till spårvagnarna. Vi köper all el märkt med Bra miljöval, vilket innebär noll koldioxidekvivalenter i utsläpp. Vi har möjlighet att reducera ytterligare utsläpp om vi går över till att köpa fjärrvärme märkt med Bra miljöval.

Hösten 2019 ersätts en stor del av vår busspark med elbussar. Övergången till el från fordonsgas och RME kommer att ge betydande minskningar av utsläpp.

Den tredje största posten för utsläpp av koldioxidekvivalenter är dieselförbrukning från våra tunga arbetsfordon inom Banteknik. Här finns också potential för minskning av utsläpp om vi ersätter diesel med HVO.



SCOPE	UTSLÄPP KOLDIOXIDEKVIVALENTER (TON)	
	2018	2017
Scope 1: Egenägda och leasade fordon inklusive bussar i linjetrafik	2 534,7	2 342,2
Scope 2: Energianvändning (el, fjärrvärme, naturgas) samt spårvagnarnas elanvändning	651,6	680,8
Scope 3: Flygresor, resor med egen bil i tjänst	44,5	48,9
Totala utsläpp	3 186,3	3 023,0

Ansvarsfullt resande

Vi följer Göteborgs Stads respolicy som vi kompletterar med miljöstyrande riktlinjer för bolagets resor. I första hand ska vi överväga om resan är nödvändig eller om telefon- eller videomöte kan fungera. Om vi reser i tjänsten ska vi välja det minst klimatpåverkande färdmedlet, genomföra resorna på ett kostnadsmedvetet sätt, välja resor och logi som bidrar till att arbetstiden utnyttjas effektivt samt väga in säkerhet och arbetsmiljö.

KLIMATKOMPENSATION

Inom Göteborgs Stad arbetar vi med klimatkompensation. Utsläppen från stadens resor räknas om till en kostnad som ska investeras i åtgärder som kan minska utsläppen och effektivisera arbetet. Vi klimatkompenserar för utsläpp från alla personresor i tjänst med egna bilar, företagsbilar och flyg, vilket omfattar såväl resor till möten som servicearbeten.

Göteborgs Spårvägar har valt att klimatkompensera genom att erbjuda cykelpoolen Styr & Ställ samt Västtrafikkort, som medarbetare kan använda vid resor i tjänst. Vi har även videoutrustning som finns tillgänglig i alla våra större möteslokaler och vi har investerat i väderskydd vid cykelställ vid en av våra arbetsplatser.



Lägre buller och minskade utsläpp mellan Masthugget och Redbergsplatsen

En av de tyngsta stombusslinjerna i Göteborg ska elektrifieras. Linje 60 har avgångar var fjärde minut i högtrafik mellan täta och kuperade områden med smala gator. 2018 gjordes ungefär 6,9 miljoner resor med linjen, som sträcker sig över 8,5 kilometer.

Att bussarna på linjen ska bytas ut mot helelektriska bussar under 2019 kommer att minska buller, utsläpp och luftföroreningar. Det är en välkommen förbättring, då boende lämnat synpunkter om buller utmed linjen. Elektrifieringen är även en förbättring för bussförarna – att byta från diesel till el minskar ljudnivån i förarhytten väsentligt.

Totalt kommer vi att köpa in 30 eldrivna bussar med en batterikapacitet på 200 kWh. De kommer att laddas vid ändhållplatserna vid Masthugget och Redbergsplatsen och i depå på Kruthusgatan. Alla befintliga bussar kommer att vara utbytta till november år 2019. Även linje 59 och linje 62 kommer att elektrifieras under samma period.



EKONOMISKT ANSVAR

Stark ekonomi och nöjda resenärer

Hög kvalitet och leveransnivå är avgörande för att våra resenärer ska välja att resa kollektivt. I en stad som växer med en trafiksituation som skapar många utmaningar har våra resenärer varit fortsatt nöjda under 2018, trots att det har varit trångt ombord på våra fordon och punktligheten har sjunkit. Dessutom har det ekonomiska resultatet gått hand i hand med fina resultat kring kundnöjdhet

Göteborgs Spårvägar levererade 147 miljoner resor med buss och spårvagn i Göteborg under 2018. Västtrafiks återkommande ombordsmätningar ger oss direkt återkoppling från våra kunder, vilket hjälper oss att förbättra kvaliteten och upplevelsen ombord. Trots många utmaningar i Göteborgs trafikmiljö och sjunkande punktlighet var våra resenärer fortsatt nöjda under 2018. I spårvagnstrafiken var 93 (92) procent av resenärerna nöjda eller mycket nöjda med sin totalupplevelse och i busstrafiken var 95 (94) procent av nöjda eller mycket nöjda.

Ny organisering av spårvagnstrafiken

I slutet av 2018 tog Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen beslut om avtalet som styr hur spårvagnstrafiken ska organiseras i framtiden. Överenskommelsen innebär att Västra Götalandsregionen genom Västtrafik blir delägare och köper 15 procent i bolaget Göteborgs Spårvägar AB. Genom avtalet tilldelas Göteborgs Spårvägar drift och underhåll av spårvagnstrafiken till 2034.

I den nya organisationen bildas ett nytt moderbolag – Göteborgs Stads Kollektivtrafikbolag, där GS Buss och GS Trafikant-service blir dotterbolag till det nya moderbolaget. Göteborgs Spårvägar AB placeras i samma koncern, men får en egen styrning med Västtrafik som delägare.

Västra Götalandsregionen tar även över spårvagnsdepåer och spårvagnar från Göteborgs Stad samt byggnationen av den nya spårvagnsdepån på Ringön.

Styrning, uppföljning och kontroll

Göteborgs Spårvägar följer Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll med syftet att upprätthålla en god intern kontrollstruktur, säkerställa efterlevnad av lagar och regler, eliminera eller upptäcka allvarliga fel och brister, upprätthålla en tillförlitlig finansiell rapportering samt driva verksamheten ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Riktlinjerna ska också bidra till att oavsiktliga och avsiktliga fel och brister kan upptäckas i tid samt att säkra tillgångar och förhindra förluster.

I samband med koncernens affärsplanering upprättas en intern kontrollplan som baseras på en koncernövergripande riskanalys med tillhörande åtgärdsplan. Det rådande konjunkturläget gör att konkurrensen bland arbetsgivare är en av de mest betydande riskerna som identifierats inför 2019, vilket innebär svårigheter att behålla och rekrytera kompetent personal. En annan identifierad risk är byggförseningar för depå Ringön som är nödvändig för att kunna hantera den nya spårvagnen M33.

I sin granskning av Göteborgs Spårvägars verksamhet 2018 lämnade Stadsrevisionen allvarlig kritik inom arbetsmiljö samt för bolagets brister i efterlevnad av gällande regelverk. Stadsrevisionen tog även upp brister i bolagets interna styrning och kontroll med anledning av de visseblåsanmälningar som rapporterades under 2018

Arbete mot korruption

Göteborgs Spårvägar följer Göteborgs Stads policy och riktlinje mot mutor. De tydliggör vilket förhållningssätt som gäller i staden för att förebygga risk för att dess företrädare gör sig skyldiga till givande eller tagande av muta. Under året har vi inga konstaterade ärenden inom korruption.

Dialog och utbildning ska ge kraft efter visseblåsanmälningar

Under 2018 gjordes 24 anmälningar till Göteborgs Stads visseblåsarfunktion gällande påstådda missförhållanden inom Göteborgs Spårvägar. Samtliga anmälningar har utretts, delvis med hjälp av externa utredare för att säkerställa neutrala granskningar. Vissa anmälningar har avskrivits helt, medan andra har lett till konkreta åtgärder.

Problemen som lyfts upp har övervägande handlat om brist på tillämpning av policys och riktlinjer, men de visar också tecken på bristande förtroende och öppenhet inom verksamheten.

Under hösten har koncernledningen arbetat aktivt med bolagets cirka 90 chefer för att sätta fokus på fem områden, där vi ska säkerställa att vi lever upp till policys och regelverk inom upphandling och inköp, rekrytering, lönesättning, arbetsmiljö samt utbildning och efterlevnad av våra processer genom dialog och utbildning. I arbetet är ledningen och våra chefer en av de viktigaste nycklarna till framgång för Göteborgs Spårvägar.

Snart rullar M33 i Göteborg

Under 2018 har tillverkningen startat av de två första spårvagnarna av den nya modellen M33. Göteborgs Spårvägar är på plats och gör tekniska besiktningar under hela processen.

Samtidigt har ett intensivt arbete med granskning och godkännande av all dokumentation för de nya vagnarna genomförts. Omkring 25 personer från Göteborgs Spårvägar har gått en metodutbildning för granskning av dokumentation. Det är viktigt att kunskapen om de nya vagnarna dokumenteras och finns hos Göteborgs Spårvägar.

Både spårvagnsförare och resenärer med funktionsvariationer har bidragit i utformningen av interiören i de nya vagnarna. Ett resultat av detta är att M33, till skillnad från tidigare modeller, har betydligt större flexibla ytor, där rullstolar och barnvagnar kan stå eller klappsäten kan fällas ned vid behov. När de första två vagnarna kommer till Göteborg under 2019 ska de provköras minst 20 000 km i linjetrafik innan slutgodkännande. Därefter startar leveransen av ytterligare 38 vagnar fram till och med halvårsskiftet 2021.

Renovering av vagnar ger mer kapacitet

Renoveringsprogrammet för spårvagnsmodellen M32 har fortsatt under 2018. Spårvagnarna rostsaneras, förarhytten isoleras för att ge förarna en bättre arbetsmiljö, golven byts och interiören fräschas upp. Cirka 15 vagnar ska renoveras varje år fram till 2020. Eftersom en del vagnar inte har använts på grund av rostproblem innebär renoveringen en ökad kapacitet i spårvagnstrafiken som är nödvändig för att kunna svara upp mot ökningen av resenärer. Under 2018 har ytterligare fem M32:or satts i trafik.



Spåret visar vägen för verksamheten

Utvecklingen av Göteborgs Spårvägars ledningssystem Spåret har fortsatt under året. Ledningssystemet ska vara ett stöd för alla medarbetare och utgör en plattform för styrning och ledning med processer, arbetssätt och verksamhetens systematiska kvalitetsarbete samt de certifieringar och internrevisioner som krävs. Göteborgs Spårvägar har följande certifieringar:

- Trafikantservice är certifierade enligt kvalitets- och miljöstandarden ISO 9001 och 14001
- Banteknik är certifierade enligt ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 och AFS 2001:1.

Utbildning för förbättringar i vardagen

Cirka 300 medarbetare inom Underhåll och Logistik har deltagit i 5S-utbildning under året för att skapa förutsättningar för ett medarbetardrivet förbättringsarbete som en naturlig del av vardagen. 5S är en del av produktionsfilosofin Lean production som utvecklats av Toyota i Japan och de står för sortera, strukturera, systematisk städning, standardisera och självdisciplin. Genom interaktiva övningar har medarbetarna lärt sig hur de fem S:en kan användas för att strukturera och effektivisera arbetet.

Stor arbetsinsats för dataskyddsförordningen

Arbetet med den nya dataskyddsförordningen startade i början av 2017 med kartläggning av system, processer och personuppgifter som hanteras i verksamheten. Under 2018 prioriteras utveckling av processer och rutiner för att säkerställa att kraven i den nya lagen uppfylls.

Krav och styrning vid inköp ger grund för ekonomiska effekter

Göteborgs Spårvägar arbetar utifrån Göteborgs Stads inköbspolicy och använder i första hand stadens ramavtal. Vi upphandlar själva produkter och tjänster som är specifika för vår verksamhet, exempelvis reservdelar till spårvagnar. Vid kravställning är ambitionen att medarbetare som arbetar med det aktuella upphandlingsområdet alltid ska delta i processen. En jurygrupp om minst tre personer bedömer fall där det finns subjektiva kriterier, för att få ett tillförlitligt utfall i linje med verksamheten. Alla medarbetare som har inköps- eller beställningsrätt ska genomgå utbildning i Göteborgs Stads inköbspolicy och Lagen om offentlig upphandling.

Vid upphandling av specifika tjänster ställer vi krav på att leverantörerna arbetar med miljö (ISO 14000), kvalitet (ISO 9000) och arbetsmiljöfrågor (OSHAS 18 000) samt att de följer ILOs kärnvärden och inte kränker grundläggande mänskliga rättigheter. Göteborgs Spårvägar kontrollerar kontinuerligt fakturor och planer för att följa upp att leveranser stämmer med avtalen. På så vis skapar vi spårbarhet i våra processer.

Inköpsavdelningen deltar i stadens utvecklingsarbete med kategoristyrning, att ur ett strategiskt perspektiv identifiera hur man kan upphandla utifrån olika kategorier för att få bättre samordningseffekter på affärsmässiga, ekonomiska, kvalitativa och miljömässiga parametrar i upphandlingar. Vi har identifierat omkring tio olika kategorier, bland annat entreprenad, anläggning, bemanningstjänster, underhållstjänster och fordon, som är intressanta för Göteborgs Spårvägars framtida inköp.

Samhällsengagemang

Göteborgs Spårvägar utser årligen, tillsammans med Göteborgs Stads kultur nämnd, en framstående göteborgsprofil till årets kulturpristagare. Förutom sitt namn på en spårvagn får kulturpristagaren 10 000 kronor och en skulptur skapad av formgivaren Carl-Johan Skogh. Vinnaren får dessutom en biografi uppsatt i vagnen. I år delades kulturpriset för första gången ut till två pristagare – skådespelaren Lena B Nilsson och artisten Miriam Bryant.

Göteborgs Spårvägar stödjer sedan 1998 Göteborg Wind Orchestra, som har sitt ursprung i Göteborgs Spårvägars Musikkår från 1905. Göteborg Wind Orchestra är en av få professionella blåsorkestrar som finns kvar i Sverige. Bland annat möjliggör samarbetet ett utvidgat konsertprogram samt engagemang av dirigenter och artister av högsta klass.

Två pristagare när Kulturpriset delades ut

För första gången delades Kulturpriset ut till två pristagare – skådespelaren Lena B Nilsson och artisten Miriam Bryant. Vid varsin prisceremoni fick de även köra sina egna spårvagnar.

Nu gör de båda sällskap med andra göteborgsprofiler som Håkan Hellström, Anna Mannheimer och förra årets pristagare Per Andersson.

JURYNS MOTIVERING FÖR LENA B NILSSON

Hon har axlat roller som visar på hennes komiker- och skådespelarbegävnin, inte minst i klassiska tv-produktioner från Göteborg, där hon har fått oss att skratta och reflektera. Årets kulturpristagare Lena B Nilsson är en utpräglad komedienne som har varit verksam inom svensk kultur i tre decennier och är en av våra folkkära profiler. Grattis Lena, nu kan du ta din alldeles egna spårvagn till Järntorget!



JURYNS MOTIVERING FÖR MIRIAM BRYANT

För att hon på scener runt om i landet sjunger om villkorslös kärlek, dramatiska uppbrott och krossade förhoppningar. Där hon med sin stora och starka göteborgska röst ger oss popeufori som inte lämnar någon oberörd. Göteborgs självutnämnda förlorade dotter är ett folkkärt scenproffs som dominerar topplistor och har fått en självklar plats i det svenska muskarvet. Välkommen hem och till din alldeles egna spårvagn i 031, Miriam Bryant!



Göteborgs Spårvägars hållbarhetsrapport

Detta är Göteborgs Spårvägars andra hållbarhetsrapport som upprättats i enlighet med årsredovisningslagen 6 kap 11§. Rapporten innehåller information om koncernens arbete inom områdena miljö, sociala förhållanden och personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption. Hållbarhetsrapporten avser räkenskapsåret 2018 och speglar hela koncernens verksamhet inklusive dotterbolagen GS Buss AB och GS Trafikantservice AB.

Styrelsen för Göteborgs Spårvägar AB avger härmed hållbarhetsrapport för räkenskapsåret 2018. Vi tillämpar Global Reporting Initiative (GRI) Standards nivå Core för hållbarhetsrapporteringen. Rapporten beskriver hur bolaget arbetat med

hållbarhetsfrågor under 2018. Vi har definierat hållbarhetsrapportens omfattning till de områden som GRI-index hänvisar till. På följande sidor finns en sammanfattning av vilka GRI-indikatorer som redovisas samt på vilka sidor i denna rapport ytterligare information om indikatorerna återfinns. Kontaktperson för hållbarhetsredovisningen och dess innehåll är kommunikationschef Annette Johansson via e-post till info@sparvagen.goteborg.se

Göteborgs Spårvägar har valt att upprätta hållbarhetsrapporten avskild från årsredovisningen. De legala årsredovisningarna för Göteborgs Spårvägar AB, GS Buss AB och GS Trafikantservice AB är publicerade på goteborgsspavagar.se

Index GRI

Nummer i Standard	Beskrivning	Hänvisning till redovisningen samt kommentarer	Sida
102-1	Organisationens namn.	Göteborgs Spårvägar AB. Bolaget har dotterbolagen GS Buss AB och GS Trafikantservice AB.	
102-2	De viktigaste varumärkena, produkterna och/eller tjänsterna.	Varumärke är Göteborgs Spårvägar. Bolaget bedriver spårvagnstrafik, busstrafik, kollektivtrafiktjänster samt underhåll inom spårvägsanläggning.	6-7
102-3	Lokalisering av organisationens huvudkontor.	Göteborg.	
102-4	Antal länder som organisationen har verksamhet i, och namnen på de länder där viktig verksamhet bedrivs.	Sverige.	
102-5	Ägarstruktur och företagsform.	Ägs till 100 procent av Göteborg Stadshus AB, organisationsnummer 556537-0888, som i sin tur ägs till 100 procent av Göteborgs kommun. Göteborgs Spårvägar AB har två helägda dotterbolag: GS Buss AB och GS Trafikantservice AB.	
102-6	Marknader som organisationen är verksam på.	Göteborgs Spårvägar bedriver verksamhet i Göteborg och gränskommunen Mölndal.	
102-7	Organisationens storlek.	Koncernen har 1 394 Mkr i omsättning, 1 188 Mkr i balansomslutning och 1 590 anställda. Se vidare sid 2–3.	2–3
102-8	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor och region.	Se separat tabell.	27
102-9	Organisationens leverantörskedja.	Göteborgs Spårvägar köper in varor och tjänster för cirka 521 Mkr från 824 leverantörer.	24
102-10	Förändringar i organisation eller leverantörskedja.	Inga förändringar har skett.	
102-11	Försiktighetsprincipens användning inom organisationen.		17
102-12	Medlemskap i hållbarhetsinitiativ.	Inga medlemskap under 2018.	
102-13	Engagemang i organisationer.	Inga engagemang under 2018.	
102-14	Uttalande från VD om relevansen av hållbar utveckling för organisationen och dess strategi.		4–5
102-16	Organisationens värdegrund och uppförandekod.	Bolaget följer Göteborgs Stads riktlinjer. Uppförandekod finns inte.	7
102-18	Redogörelse för organisationens styrning.		4–9, 22
102-40	Intressentgrupper som involverats av företaget.		8–9
102-41	Andel anställda med kollektivavtal.	100 procent av de anställda.	
102-42	Princip för identifiering och urval av intressenter.		8–9
102-43	Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenterna.		8–9
102-44	Viktiga områden som har lyfts via kommunikationen och hur organisationen hanterat dessa områden.		8–11
102-45	Organisationsstruktur.	Såvida inte annat anges omfattar samtliga väsentlighetsaspekter koncernen, det vill säga Göteborgs Spårvägar AB, GS Buss AB och GS Trafikantservice AB.	
102-46	Process för väsentlighetsanalys.		8–9
102-47	Identifierade väsentliga aspekter.		9–24
102-48	Förklaring av effekten av förändringar av information i tidigare redovisningar och skälen för dessa.	Inga väsentliga förändringar har gjorts.	
102-49	Väsentliga förändringar som gjorts sedan föregående redovisningsperiod vad gäller avgränsning och omfattning.	Inga väsentliga förändringar har gjorts.	
102-50	Redovisningsperiod.	Redovisningsperioden avser 1 januari – 31 december 2018.	
102-51	Senaste utgivna rapport.	2017.	
102-52	Redovisningscykel.	Hållbarhetsrapporten uppdateras årligen.	
102-53	Kontaktperson för redovisningen.	Annette Johansson, kommunikationschef, info@sparvagen.goteborg.se.	
102-54	Redovisningen är upprättad enligt GRI Standard, nivå Core.		25
102-55	GRI innehållsförteckning.		25–27
102-56	Policy för externt bestyrkande av redovisningen.	GRI-Index huvudet.	25
103-1	Avgränsning för identifierade områden inom organisationen.	Såvida inte annat anges omfattas samtliga väsentlighetsaspekter.	
103-1	Avgränsning för identifierade områden utanför organisationen.	Valda aspekter är inte väsentliga utanför organisationen.	

Väsentliga hållbarhetsfrågor och verksamhetsspecifika områden

EKONOMI

Nummer i Standard	Beskrivning	Hänvisning till redovisningen samt kommentarer	Sida
103-2	Styrning, ledning och vägledande dokument.	Bolagets styrelse har haft åtta ordinarie styrelsemöten under 2018 och väsentliga frågor som behandlats är affärsplan, budget, verksamhetsplaner, arbetsmiljö, säkerhet, intern kontrollplan samt bokslut och uppföljningsrapporter till Göteborgs Stadshus AB och stadsledningskontoret i Göteborgs Stad.	
201-1	Skapat och leverat värde.	Se tabell nedan.	27
205-2	Dialog och träning i anti-korruptionsarbete.		22–23
205-3	Anti-korruptionshändelse och åtgärder genomförda.		22–23

MILJÖ

Nummer i Standard	Beskrivning	Hänvisning till redovisningen samt kommentarer	Sida
103-2	Styrning, ledning och vägledande dokument.	Bolagets styrelse har haft åtta ordinarie styrelsemöten under 2018 och väsentliga frågor som behandlats är affärsplan, budget, verksamhetsplaner, arbetsmiljö, säkerhet, intern kontrollplan samt bokslut och uppföljningsrapporter till Göteborgs Stadshus AB och stadsledningskontoret i Göteborgs Stad.	16–21
302-1	Energianvändning i våra fastigheter.		18
302-4	Minskad energianvändning i organisationen.		17–18
305-1	Direkta GHG utsläpp (scope 1).		20
305-2	Indirekta GHG utsläpp (scope 2).		20
305-3	Andra GHG utsläpp (scope 3).		20
305-5	Minskning av GHG utsläpp.		17–18, 20
306-2	Avfall och hantering.		19
307-1	Efterlevnad av lagstiftning.		16–21

SOCIALT

Nummer i Standard	Beskrivning	Hänvisning till redovisningen samt kommentarer	Sida
103-2	Styrning, ledning och vägledande dokument.	Bolagets styrelse har haft åtta ordinarie styrelsemöten under 2018 och väsentliga frågor som behandlats är affärsplan, budget, verksamhetsplaner, arbetsmiljö, säkerhet, intern kontrollplan samt bokslut och uppföljningsrapporter till Göteborgs Stadshus AB och stadsledningskontoret i Göteborgs Stad.	10–11 och 22
403-2	Anställdas trygghet och säkerhet.	Sjukfrånvaro 7,7 procent, varav korttidsfrånvaro 2,5 procent.	
406-1	Icke diskrimineringsarbete.		12
419-1	Efterlevnad av lagar och regler, kopplat till sociala och ekonomiska områden.		22

201-1 SKAPAT OCH LEVERERAT VÄRDE

Värde	Intressent	Mkr
Intäkter	Från kunder	1 387
Löner och andra ersättningar	Till medarbetare	506
Inköp varor och tjänster	Till leverantörer och partners	463
Betalning av skatter och avgifter	Till svenska staten	188
Räntekostnader	Till kreditgivare	26

102-8 ANTAL ANSTÄLLDA PER ANSTÄLLNINGSFORM OCH KÖN

Antal anställda	1 590
Medelantal anställda	1 442
Anställningsform	1 322 tillsvidare 35 tidsbegränsade 233 timanställda
Kön	64% män, 36% kvinnor



Vi sätter Göteborg i rörelse

Göteborgs Spårvägar AB, Box 424, SE-401 26 Göteborg, Telefon +46 (0)31 732 10 00,
www.goteborgssparvagar.se. En del av Göteborgs Stad.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Göteborgs Spårvägar AB, org.nr 556353-3412

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för räkenskapsåret 2018 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

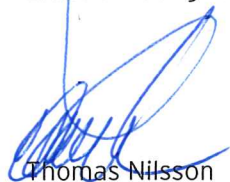
Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Göteborg den 7 februari 2019

Ernst & Young AB



Thomas Nilsson

Auktoriserad revisor

2019-03-07

Ärende gällande redovisning enligt transparanslagen GSAB 2018 2018

Bolaget gör bedömningen att handlingen kan innehålla uppgifter som omfattas av sekretess enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Handlingen publiceras därför inte.

Frågor och förfrågningar rörande utlämnande av allmänna handlingar kan ställas till info@sparvagen.goteborg.se

Revisors rapport i enlighet med 7 § lag om insyn i vissa finansiella förbindelser

Till årsstämman och styrelsen för Göteborgs Spårvägar Aktiebolag, org. nr. 556353-3412.

Vi har i egenskap av revisorer för Göteborgs Spårvägar Aktiebolag granskat att separat redovisning av olika verksamheter för räkenskapsår 2018 daterad den 7 februari 2019, är upprättad enligt lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. (nedan benämnd insynslagen).

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att tillse att redovisningsskyldigheten enligt insynslagen att upprätta en öppen redovisning och en separat redovisning fullgörs.

Enligt insynslagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om redovisning och revision. Eftersom sådana föreskrifter inte utfärdats har bolaget gjort sin egen tolkning av insynslagen och upprättat sin redovisning i enlighet därmed.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att göra våra uttalanden på grundval av vår granskning. Vi har utfört en översiktlig granskning enligt ISAE 3000 *Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information*. Denna rekommendation kräver att vi följer yrkesetiska krav och planerar och utför granskningen för att uppnå begränsad säkerhet att Göteborgs Spårvägar Aktiebolag har fullgjort redovisningsskyldigheten enligt insynslagen.

En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i övrigt har.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

På grund av avsaknad av föreskrifter från regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan vi inte entydigt uttala oss om huruvida bolaget fullgjort sin skyldighet i enlighet med lagstiftningens intentioner. Bolaget har gjort sin egen tolkning av insynslagen och upprättat sin redovisning i enlighet därmed. Sålunda kan det inte uteslutas att en annan tolkning än bolagets kan gälla.

Slutsats

Det har inte kommit fram några omständigheter som tyder på att bolaget inte, i allt väsentligt, fullgjort sin skyldighet i enlighet med insynslagen.

Göteborg den 7 februari 2019

Ernst & Young AB



Thomas Nilsson
Auktoriserad revisor

Protokollsutdrag från arvodesberedningen 2018-11-27 § 48 - Inplacering i arvodesgrupp för det nya kollektivtrafikmoderbolaget

§ 48 Inplacering i arvodesgrupp för det nya kollektivtrafikmoderbolaget

Beslut

Det nya kollektivtrafikmoderbolaget, GS Buss och Trafikantservice får arvode från och med den 1 januari 2019. Vilken arvodesgrupp de placeras i beslutas på arvodesberedningens sammanträde den 26 februari 2019. Göteborgs Spårvägar AB ligger kvar i grupp B tillsvidare.



Valberedningens förslag till vid sammanträdet förekommande val

§ 6,

Beslut

Enligt valberedningens förslag:

1. Fullmäktige godkänner de i handling 2019 nr 20 redovisade avsägelseerna.
2. De av valberedningen i kommunfullmäktiges handling 2019 nr 20 framlagda förslagen till val bifalles.
3. Förslag till inträdesordning gällande ersättare för S i kommunstyrelsen, punkt 24, i valberedningens förslag bifalles.
4. Förslag till inträdesordning gällande ersättare för S i stadens nämnder, punkt 25, i valberedningens förslag bifalles.
5. Till ledamöter, suppleanter, lekmannarevisorer och suppleanter i de kommunala bolagen för tiden från årsstämma 2019 intill slutet av årsstämma 2020 utse de personer som anges i Bilaga A-H i valberedningens förslag.
6. De utsedda suppleanterna ska med nedan angivna undantag anses valda att inträda i den ordning som det upptagits i valberedningens förslag.
Vid förfall för ordinarie ledamot skall, om inte i lag eller författning annat anges i dennes ställe;
i första hand
inträder suppleant vald för samma politiska parti som den ordinarie ledamoten,
i andra hand
inträder beträffande ledamot för S suppleant för MP, V och FI i nu nämnd ordning
inträder beträffande ledamot för M suppleant för L, C, KD, D, S, MP, V och FI och i nu nämnd ordning,
inträder beträffande ledamot för L suppleant för M, C, KD, D, S, MP, V och FI i nu nämnd ordning,
inträder beträffande ledamot för KD suppleant för C, L och M i nu nämnd ordning,
inträder beträffande ledamot för C, suppleant för KD, L, M, D, MP och S i nu nämnd ordning,
inträder beträffande ledamot för V suppleant för MP, FI, S, L, C, M, KD i nu nämnd ordning,
inträder beträffande ledamot för MP suppleant för V, FI, S, L, C, KD, M och D i nu nämnd ordning,
inträder beträffande ledamot för FI suppleant V, MP, S, L, C, KD och M
i nu nämnd ordning.
7. Till ledamöter, suppleanter, lekmannarevisorer och suppleanter för tiden från årsstämma 2019 intill slutet av årsstämma 2020 utse de personer som anges i Bilaga I till valberedningens förslag.

8. Mandatperioden för ledamöter, ersättare, revisorer och revisorsersättare i respektive Samordningsförbundet Göteborg Centrum, Samordningsförbundet Göteborg Hisingen, Samordningsförbundet Göteborg Nordost och Samordningsförbundet Väster förlängs t o m 2019-09-30.
9. Kommunfullmäktige antecknar informationen under punkt 32 i valberedningens handling.

Handling

2019 nr 20.

Yrkanden

Björn Tidland (SD) yrkar bifall till SD:s förslag till val av ledamöter i Göteborgs Stadshus AB.

Jonas Attenius (S) yrkar bifall till valberedningens förslag till val av ledamöter i Göteborgs Stadshus AB.

Beslutsgång

Eftersom två förslag till val har framställts beträffande ledamöter i Göteborgs Stadshus AB så ska omröstningen vara sluten. Förste vice ordförande Pär Gustafsson (L), andre vice ordförande Håkan Eriksson (V) och tredje vice ordförande Åse-Lill Törnqvist (MP) utses att biträda ordföranden vid omröstningen.

Ordföranden informerar att valsedeln ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

Omröstning beträffande ledamöter i Göteborgs Stadshus AB

De röstande avger efter upprop sina valsedlar i en valurna. En rösträknare prickar av de röstande vid valurnan. Uppropslista bilaga A.

Angivna röster är 81. 80 valsedlar är giltiga. En valsedel är ogiltig. En valsedel är blank.

Valsedlarna delas upp i fyra grupper och räknas. Med 72 röster mot 7 har kommunfullmäktige beslutat bifalla valberedningens förslag beträffande val av ledamöter till Göteborgs Stadshus AB.

Kommunfullmäktige beslutar härfter att bifalla övriga val i valberedningens förslag till val som framgår av valberedningens handling 2019 nr 20.

Justering

Protokollet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

Protokollsutdrag skickas till

Valberedningen



Dag för justering

2019-02-21

Vid protokollet

Sekreterare

Lina Isaksson

Ordförande

Anneli Rhedin

Justerande

Bosse Parbring

Justerande

Jörgen Knudtson



Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB

Ledamöter

1. Annbrith Svensson (M)
2. Bertil Hallén (S)
3. Gertrud Ingelman (V)
4. Per Anders Örtendahl (D)
5. Olof Lindgärde (L)
6. Thomas Larsson (MP)
7. Anne-Christine Westerholm (S)
8. Ewa Karlholm Janson (M)
9. Magnus Kindmark (S)

Suppleanter

1. Fredrik Björnerud (M)
2. Hanna Moradi (S)
3. Rasmus Loberg (V)
4. Peter Danielson (D)
5. Peter Lintin-Wold (L)
6. Stina Svensson (FI)

Lekmannarevisor

1. Monica Bandi (D)
2. Vivi-Ann Nilsson (S)

Lekmannarevisorssuppleanter

1. Tom Heyman (D)
2. Torbjörn Rigemar (S)

GS Buss AB

Ledamöter

1. Annbrith Svensson (M)
2. Hans Nilsson (S)
3. Gertrud Ingelman (V)
4. Per Anders Örtendahl (D)
5. Pia Karlsson (L)
6. Thomas Larsson (MP)
7. Marie Lökkeberg (S)
8. Ewa Karlholm Jansson (M)
9. Stefan Söderman (D)

Suppleanter

1. Fredrik Björnerud (M)
2. Dan Berggren (S)
3. Rasmus Loberg (V)
4. Björn Bernehed (D)
5. Jonathan Ahlström (L)
6. Stina Svensson (FI)

Lekmannarevisor

1. Monica Bandi (D)
2. Vivi-Ann Nilsson (S)

Lekmannarevisorssuppleanter

1. Tom Heyman (D)
2. Torbjörn Rigemar (S)

GS Trafikantservice AB

Ledamöter

1. Annbrith Svensson (M)
2. Hans Nilsson (S)
3. Gertrud Ingelman (V)
4. Per-Anders Örtendahl (D)
5. Peter Lintin-Wold (L)
6. Thomas Larsson (MP)
7. Marie Lökkeberg (S)
8. Ewa Karlholm Janson (M)
9. Dan Berggren (S)

Suppleanter

1. Fredrik Björnerud (M)
2. Suzanne Peters (S)
3. Rasmus Loberg (V)
4. Björn Bernehed (D)
5. Jonathan Ahlström (L)
6. Stina Svensson (FI)

Lekmannarevisorer

1. Monica Bandi (D)
2. Vivi-Ann Nilsson (S)

Lekmannarevisorssuppleanter

1. Tom Heyman (D)
2. Torbjörn Rigemar (S)

Göteborgs Spårvägar AB

Ledamöter

1. Stefan Olinder (M)
2. Johanna Hector (S)
3. Christian Larsson (V)
4. Patrik Höstmad (D)
5. Gabriella Toftered (L)
6. Soili Brunnberg (MP)
7. Patrik Johansson (S)
8. Ulf Sjöberg (L)

Suppleanter

1. Peter Forsling (M)
2. Boris Ståhl (S)
3. John Wright (FI)
4. Joakim Rosdahl (D)

Lekmannarevisor

Vivi-Ann Nilsson (S)

Lekmannarevisorssuppleant

Torbjörn Rigemar (S)